

- 1) Διαθεματική διδασκαλία** (Φεβρουάριος 2016), τμήμα Β2, (1 ώρα): «Το σχίσμα του 1054 μ.Χ. και οι διαφορές μεταξύ Ορθόδοξης και Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας», Θρησκευτικά – Ιστορία, από τις διδάσκουσες Μητσοπούλου Ευτυχία (ΠΕ 01) και Μανούσου Φραντζέσκα (ΠΕ 05).

Περίληψη: Στόχος: 1) Να κατανοήσουν οι μαθητές ποια υπήρξαν τα αίτια για το σχίσμα του 1054 μ.Χ. 2) Να εμπεδώσουν ποιες είναι οι βασικές εκκλησιαστικές και δογματικές διαφορές μεταξύ Ρωμαιοκαθολικής και Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Η διάρκεια της διδασκαλίας ήταν μία διδακτική ώρα. Είχε προηγηθεί στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας μία διδακτική ώρα για το Σχίσμα (ιστορικό και χρονολογικό πλαίσιο). Στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας έγινε συζήτηση για τα αίτια που οδήγησαν στο σχίσμα. Στο πλαίσιο του μαθήματος των Θρησκευτικών συζητήθηκαν ζητήματα όπως οι διαφορές μεταξύ Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών σε ζητήματα διοίκησης και εκκλησιολογίας (π.χ. πρωτείο Πάπα), μυστηριολογίας (π.χ. βάπτισμα) κ.ο.κ. Στο τέλος, έγινε χρήση φύλλου εργασίας στο οποίο οι μαθητές κλήθηκαν να επεξεργαστούν, σε δυάδες, πηγές της Καινής Διαθήκης.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές εμπέδωσαν τα αίτια που οδήγησαν στο σχίσμα και το ρόλο των προσώπων σε αυτή τη διένεξη. Όπως φάνηκε από το φύλλο εργασίας που τους δόθηκε για αξιολόγηση διαπίστωσαν πώς προέκυψαν βασικές εκκλησιολογικές και δογματικές διαφορές και τι συνέπειες είχαν αυτές σε διοικητικό, μυστηριολογικό, εκκλησιολογικό κ.ο.κ επίπεδο για το Χριστιανισμό.

- 2) Διαθεματική διδασκαλία** (Απρίλιος 2016), τμήμα Β3, (1 ώρα): «Ο υπολογισμός της εορτής του Πάσχα και ο κύκλος του Μέτωνα», Θρησκευτικά – Μαθηματικά, από τις διδάσκουσες Μητσοπούλου Ευτυχία (ΠΕ 01) και Ζιάκα Ελένη (ΠΕ 03).

Περίληψη: Στόχος: 1) Να κατανοήσουν οι μαθητές πώς υπολογίζεται η κινητή εορτή του Πάσχα. 2) Να διαπιστώσουν ότι τα Μαθηματικά και η Θεολογία έχουν καλλιεργήσει στο παρελθόν βάσεις συνεργασίας και εξακολουθούν να συνεργάζονται.

Η διάρκεια της διδασκαλίας ήταν μία διδακτική ώρα. Είχε προηγηθεί στο πλαίσιο του μαθήματος των Θρησκευτικών η διδασκαλία των ενοτήτων που αφορούν στα Πάθη του Ιησού (Δ.Ε. 25-30). Στο πλαίσιο του μαθήματος των Μαθηματικών έγινε συζήτηση για τον κύκλο του Μέτωνα και τη σχέση του με τον υπολογισμό της εορτής του Πάσχα. Στο πλαίσιο του μαθήματος των Θρησκευτικών συζητήθηκαν ζητήματα όπως η διαφοροποίηση Ιουλιανού και Γρηγοριανού Ημερολογίου σε συνάρτηση με τον κύκλο του Μέτωνα και η θεολογική πλευρά του υπολογισμού του Πάσχα.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές εμπέδωσαν όπως φάνηκε από φύλλο εργασίας που τους δόθηκε για αξιολόγηση, τη συνεισφορά τη μαθηματικής επιστήμης και της αστρονομίας στον υπολογισμό της εορτής του Πάσχα. Επίσης, διαπίστωσαν ότι μία θετική επιστήμη όπως τα Μαθηματικά μπορεί κάλλιστα να συνεργαστεί με τη Θεολογία και ότι δεν υπάρχει λόγος σύγκρουσης των δύο επιστημών.

- 3) Διαθεματική διδασκαλία** (Νοέμβριος 2015), τμήμα Α4, (1 ώρα): «Η Κυριακή προσευχή», Θρησκευτικά – Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, από τις διδάσκουσες Μητσοπούλου Ευτυχία (ΠΕ 01) και Πετροπούλου Αγγελική (ΠΕ 02).

Περίληψη: Το κείμενο «Διδασκαλία της Κυριακής προσευχής, επιλέχθηκε από τις φιλόλογους Για να διδαχθεί στην Α΄ Γυμνασίου, στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος. (Για την επιλογή του κειμένου: Χ. Κοσεγιάν, *Διδακτικό σενάριο Α΄ Γυμνασίου: «Η λειτουργία της προσωπικής αντωνυμίας στην επίκληση του Θεού»* στ. Πρόγραμμα Σπουδών για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής. Οδηγός για τον Εκπαιδευτικό, 2011, 41 κ.εξ., ιδ. 44.)

Με τη διδασκαλία επιδιώχθηκε, οι μαθητές να γνωρίσουν οι μαθητές καλύτερα την Κυριακή προσευχή, που τους είναι ήδη γνωστή από το Δημοτικό Σχολείο, να κατανοήσουν τη σημασία της προσευχής για τους ανθρώπους, να έρθουν σε επαφή με την Ελληνιστική Κοινή, να εξοικειωθούν με τη λειτουργία και μορφή της προσωπικής αντωνυμίας εγώ-εσύ.

Αξιολόγηση: Τα παιδιά στην πλειοψηφία τους συμμετείχαν με προθυμία στο μάθημα. Στηριζόμενα σε κείμενο που γνώριζαν ήδη μπόρεσαν να ανταποκριθούν με άνεση σε όλα τα ζητούμενα. Με αφετηρία την Κυριακή προσευχή και τις επισημάνσεις της θεολόγου είδαν την προσευχή ως μέσο που ενώνει ανθρώπους και λαούς, ανεξαρτήτως θρησκείας.

- 4) Διαθεματική διδασκαλία** (Απρίλιος 2016), τμήμα Γ3, (1 ώρα): «Εξοδος του Μεσολογγίου – Απρίλιος 1826», Ιστορία - Λογοτεχνία, από τις διδάσκουσες Γεωργουλάκη Βάσω (ΠΕ 02) και Δαβάκη Κωνσταντίνα (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στοχεύσαμε να δούμε το γεγονός μέσα από δύο διαφορετικά επιστημονικά πεδία. Όσο αφορά την Ιστορία, οπτικό υλικό, πηγές, πίνακες και άλλο έντυπο υλικό συνδυάστηκαν, για να αποδοθούν, όσο το δυνατόν ευρύτερα, στο χρονικό πλαίσιο μια διδακτικής ώρας, ο χώρος και κυρίως οι άνθρωποι που πρωταγωνίστησαν σ' αυτό και ο αντίκτυπος του γεγονότος στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, τότε και αργότερα. Η Λογοτεχνία με τη σειρά της αξιοποίησε τα κείμενα για να επιτευχθεί ο στόχος της διδασκαλίας αυτής.

Αξιολόγηση: Θεωρώ πως το θέμα καλύφθηκε επαρκώς και καταδείχθηκαν τα κύρια σημεία του και η κοινωνική και πολιτισμική του σημασία.

- 5) **Διαθεματική διδασκαλία** (Οκτώβριος 2015), τμήμα Γ3, (1 ώρα): «Επαναστατικά κινήματα στην Ευρώπη 1820 - 1848», Ιστορία – Ιστορία της Τέχνης, από τη διδάσκουσα Γεωργουλάκη Βάσω (ΠΕ 02).

Περίληψη: Ο τρόπος που η ζωγραφική και η γελοιογραφία κατέγραψαν τα επαναστατικά κινήματα των ετών 1820 – 1848 στην Ευρώπη θεωρήθηκε στόχος αυτής της διδασκαλίας.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές αντέδρασαν θετικά, παρατήρησαν, σχολίασαν , εξοικειώθηκαν με τον ζωγραφικό κώδικα και συγκεκριμενοποίησαν την ιστορική γνώση.

- 6) **Διαθεματική διδασκαλία** (Μάρτιος 2016), τμήμα Γ3, (1 ώρα): «Επιστήμες, Πνευματική ζωή και καλλιτεχνική δημιουργία κατά τον 19^ο αιώνα», Ιστορία – Τέχνες (ζωγραφική, γλυπτική, ποίηση, θέατρο, μουσική) – Επιστήμες, από τη διδάσκουσα Γεωργουλάκη Βάσω (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στόχος ήταν μια μάλλον παραμελημένη ενότητα της Ιστορίας της Γ ‘ τάξης να αξιοποιηθεί διδακτικά με τρόπο ώστε να καταδείξει την τεράστια προσφορά του 19^{ου} αιώνα στον πολιτισμό και να συμπληρώσει τις γνώσεις που ήδη είχαν οι μαθητές από τη διδασκαλία της ιστορικής περιόδου.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές αντέδρασαν θετικά και συζητούσαν με αφορμές από τις προβαλλόμενες εικόνες. Θεωρώ ότι έτσι συνειδητοποίησαν την ιστορική γνώση.

- 7) **Διαθεματική διδασκαλία** (Ιανουάριος 2016), τμήμα Β3, (1 ώρα): «Κτίσματα του Ιουστινιανού», Ιστορία – Αρχιτεκτονική – Ιστορία της Τέχνης, από τη διδάσκουσα Γεωργουλάκη Βάσω (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στο πλαίσιο της διδασκαλίας της περιόδου της βασιλείας του Ιουστινιανού επιλέχθηκαν χώροι και έργα τέχνης της ίδιας περιόδου ή και μεταγενέστερα , ώστε να γίνει αντιληπτή η σημασία και το μέγεθος των έργων που αναφέρθηκαν κατά τη διδασκαλία.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές έδειξαν ενδιαφέρον και κατανόησαν το αφήγημα της ιστορίας.

- 8) **Διαθεματική διδασκαλία** (Οκτώβριος 2015), τμήμα Γ3, (1 ώρα): «Περιηγητές στην Ελλάδα του 17^{ου} – 19^{ου} αι. Χαρακτικά - Υδατογραφίες», Ιστορία – Ιστορία της Τέχνης, από τη διδάσκουσα Γεωργουλάκη Βάσω (ΠΕ 02).

Περίληψη: Με τη διδασκαλία αυτή προετοιμάστηκαν οι μαθητές για την επίσκεψη στην ομώνυμη έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Αθήνας. Ο στόχος ήταν να προσεγγίσουν το μάλλον άγνωστο γι’ αυτούς θέμα των χαρακτηριστικών και των κειμένων των ξένων περιηγητών στην Αθήνα. Προσπάθησαν να αναγνωρίσουν τις περιοχές και σχολίασαν τη διαφορετική όψη της πόλης σε σχέση με σήμερα.

Αξιολόγηση: Έφτασαν στην Έκθεση προετοιμασμένοι και ο τρόπος με τον οποίο λειτούργησαν, οι παρατηρήσεις τους και ο διάλογος που έγινε, ικανοποίησε τις προσδοκίες.

- 9) Διαθεματική διδασκαλία** (Απρίλιος 2016), τμήμα Γ3, (3 ώρες): «Ελεύθεροι πολιορκημένοι», Νεοελληνική Γραμματεία – Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία από τις διδάσκουσες Δαβάκη Κωνσταντίνα (ΠΕ 02) και Γεωργουλάκη Βάσω (ΠΕ 02).

Περίληψη: Πραγματοποιήθηκε προσέγγιση ιστορική αλλά και λογοτεχνική της Εξόδου του Μεσολογγίου με ιστορικές πηγές αλλά και πίνακες ζωγραφικής, ενώ αναλύθηκαν αποσπάσματα από Σχεδιάσματα των Ελευθερών Πολιορκημένων του Δ. Σολωμού. Ως παράλληλο κείμενο δόθηκε στους μαθητές απόσπασμα από τη Γυναίκα της Ζάκυθος. Αξιοποιήθηκαν εργαλεία ΤΠΕ.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές/τριες έδειξαν ενδιαφέρον, συμμετείχαν με προθυμία, συμπλήρωσαν σχετικό φύλλο εργασίας.

- 10) Διαθεματική διδασκαλία** (Φεβρουάριος 2016), τμήμα Γ3, (3 ώρες): «Μύθος και ποιητική του ταξιδιού», Νεοελληνική Γραμματεία – Αισθητική Αγωγή, από τις διδάσκουσες Δαβάκη Κωνσταντίνα (ΠΕ 02) και Ρουμπάνη Νίκη (ΠΕ 08).

Περίληψη: Διερευνήθηκε η ποιητική τέχνη του Νίκου Καββαδία μέσα από συγκεκριμένα ποιήματα [γλώσσα, ταξίδι, θάλασσα, χρώματα, περιπέτεια της ανθρώπινης ύπαρξης] με αναφορές σε σχέδια και ζωγράφους της εποχής που είτε επηρέασαν τον ποιητή είτε συνεργάστηκαν μαζί του είτε επηρεάστηκαν από το ποιητικό σύμπαν του Καββαδία.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές/τριες έδειξαν ενδιαφέρον, συμμετείχαν με προθυμία, συμπλήρωσαν σχετικό φύλλο εργασίας αλλά και αποτύπωσαν σκέψεις και συναισθήματα σε ζωγραφιές και σχέδια που δημιούργησαν.

- 11) Διαθεματική διδασκαλία** (Ιανουάριος 2016), τμήμα Γ1, (1 ώρα): «Στάσεις ζωής στην ποίηση», Νεοελληνική Λογοτεχνία – Αγγλικά, από τις διδάσκουσες Καλλιτσάκη Χάιδω (ΠΕ 02) και Ξανθάκου Λένα (ΠΕ 06).

Περίληψη: Η διαθεματική διδασκαλία εντάχθηκε στη θεματική ενότητα «Στάσεις ζωής στην ποίηση». Αφού είχε προηγηθεί η διδασκαλία του ποιήματος του Κ. Καβάφη «Όσο μπορείς», δόθηκε ως παράλληλο κείμενο το ποίημα «Αν» του R. Kipling στα ελληνικά και στα αγγλικά, (συνδιδασκαλία) και ακολούθησε το ποίημα «Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος» του Τ. Λειβαδίτη. Οι μαθητές διέτρεξαν παρουσίαση Powerpoint στα αγγλικά, όπου προσέγγισαν βιογραφικά στοιχεία του Kipling και του

Λειβαδίτη, προκειμένου να κατανοήσουν καλύτερα το έργο των ποιητών και να μπορέσουν να διακρίνουν τα κίνητρα και τα εκφραστικά τους μέσα.

Με τη διαθεματική διδασκαλία επιδιώχθηκε, οι μαθητές: να δουν πώς πραγματεύονται το ίδιο θέμα (νόημα της ζωής) τρεις ποιητές με διαφορετική τεχνοτροπία και ύφος, να προβληματιστούν σχετικά με την προσωπική ευθύνη που έχει ο άνθρωπος για τη διαφύλαξη της προσωπικότητάς του και για τη διαμόρφωση προσωπικής στάσης στη ζωή του (υψηλοί στόχοι, προορισμός) και να χρησιμοποιήσουν την ξένη γλώσσα με φυσικό τρόπο ώστε να εστιάσουν τόσο στα στοιχεία της γλώσσας, όσο – αλλά περισσότερο – και στο θέμα για το οποίο θέλουν να μιλήσουν και κατά συνέπεια στο μήνυμα το οποίο θέλουν να μεταδώσουν.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κατάφερε να εκπληρώσει όλους τους στόχους που είχαν τεθεί. Το τμήμα ανταποκρίθηκε με απόλυτη επάρκεια στα ζητούμενα και εκφράστηκε, τόσο στα ελληνικά, όσο και στα αγγλικά, πάνω στα θέματα που τίγονται στα ποιήματα.

12) Διαθεματική διδασκαλία (Απρίλιος 2016), τμήμα Γ1, (1 ώρα): «Από την *Ελένη* του Ευριπίδη στην *Ελένη* του Σεφέρη», Αρχαία Ελληνική Γραμματεία – Νεοελληνική Λογοτεχνία, από τις διδάσκουσες Καλλιτσάκη Χάιδω (ΠΕ 02) και Χατζόγλου Ελένη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Με τη διαθεματική διδασκαλία επιδιώχθηκε, οι μαθητές: να γνωρίσουν το ποίημα του Γ. Σεφέρη και να το συσχετίσουν με τη ζωή του ποιητή και το ιστορικό πλαίσιο της εποχής που γράφτηκε, να συνδέσουν την τραγωδία του Ευριπίδη, που ολοκληρώνουν τη διδασκαλία της, με τη Σεφερική Ελένη (διακειμενική προσέγγιση), να αξιοποιήσουν τα ιδεολογικά και μυθολογικά στοιχεία της τραγωδίας στην ερμηνεία του ποιήματος και να εμπεδώσουν τη λειτουργία της μυθικής μεθόδου στην ποίηση του Σεφέρη, να συνειδητοποιήσουν τη σχέση της ποίησης με την ανθρώπινη εμπειρία και να αναδείξουν τη διαχρονικότητα ιδεών, όπως το αντιπολεμικό μήνυμα, το είναι και το φαίνεσθαι κ.α., και να προσεγγίσουν βιωματικά το ποίημα μέσω της ανάγνωσης από τον ίδιο τον ποιητή και άλλο υποστηρικτικό υλικό.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κατάφερε να εκπληρώσει όλους τους στόχους που είχαν τεθεί. Το τμήμα ανταποκρίθηκε με απόλυτη επάρκεια στα ζητούμενα και έγινε σαφές ότι είχε εμπεδώσει τόσο το περιεχόμενο της τραγωδίας, όσο και τα χαρακτηριστικά της σεφερικής ποίησης.

13) Διαθεματική διδασκαλία (Απρίλιος 2016), τμήματα Α2 και Α3 (από 4 ώρες): «Κύριοι όροι πρότασης – είδη προτάσεων στην αρχαία και στη νέα ελληνική γλώσσα», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα – Νεοελληνική Γλώσσα, από τη διδάσκουσα Κλημεντιώτη Νατάσα (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στόχος αυτής της διαθεματικής ήταν να διδαχθούν οι μαθητές τους κύριους όρους της πρότασης καθώς και τα είδη των προτάσεων ως προς τα συστατικά τους (τη δομή τους), τη σημασία τους και τη σχέση τους με τις άλλες, στην Αρχαία Ελληνική Γλώσσα έχοντας οι ίδιοι ένα ρόλο περισσότερο ενεργητικό.

Πιο συγκεκριμένα, δόθηκαν στους μαθητές περίοδοι στην αρχαία ελληνική γλώσσα, πολλές από τις οποίες βρίσκονταν μέσα σε κείμενα που ήδη είχαν διδαχθεί, τις οποίες μετέφραζαν στη νέα ελληνική. Στη συνέχεια, εύρισκαν σε αυτές τις περιόδους της νέας ελληνικής τους κύριους όρους και χαρακτηρίζαν τις προτάσεις με βάση τα συστατικά τους, τη σημασία τους και τη σχέση τους με τις άλλες, όπως τις είχαν διδαχθεί αναλυτικά στη Νεοελληνική Γλώσσα. Έπειτα αναγνώριζαν τους όρους αυτούς στις αρχικές περιόδους της αρχαίας ελληνικής και παρατηρούσαν τυχόν ομοιότητες και διαφορές με τη νέα ελληνική. Έτσι, έμαθαν να αναγνωρίζουν τους κύριους όρους μιας πρότασης και να τη χαρακτηρίζουν ως προς τη δομή της, τη σημασία της και τη σχέση της με τις άλλες στα αρχαία ελληνικά και παράλληλα κατανόησαν βαθύτερα την ιστορική συνέχεια της γλώσσας μας.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν κι έμαθαν πιο εύκολα και πιο ευχάριστα τους κύριους όρους της πρότασης και τα είδη των προτάσεων στην Αρχαία Ελληνική Γλώσσα.

14) Διαθεματική διδασκαλία (Νοέμβριος 2015), τμήματα Γ2 και Γ6, (από 1 ώρα): «Η Ελένη του Ευριπίδη και του Σεφέρη», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα – Νεοελληνική Γλώσσα, από τη διδάσκουσα Πανοπούλου Θεοδώρα (ΠΕ 02).

Περίληψη: Ανάλυση του ποιήματος Ελένη του Γιώργου Σεφέρη με βάση τον μύθο της Ελένης του Ευριπίδη.

15) Διαθεματική διδασκαλία (Σεπτέμβριος/Οκτώβριος 2015), τμήματα Γ2 και Γ6, (από 1 ώρα): «Ο μύθος της Ελένης», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα – Αρχαία Ελληνική γραμματεία, από τη διδάσκουσα Πανοπούλου Θεοδώρα (ΠΕ 02).

Περίληψη: Διερεύνηση και ανάλυση του μύθου της Ελένης όπως παραδίδεται από τον Όμηρο, τον Στησίχορο και τον Ηρόδοτο.

16) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήμα Β1, (6 ώρες): «Ο κόσμος του Ισλάμ κατά την περίοδο του Μεσαίωνα και η παρουσία του στην Ευρώπη», Ιστορία – Γεωγραφία - Χημεία, από τις διδάσκουσες Παπαδοπούλου Ουρανία (ΠΕ 02) και Γκίτζια Βίκυ (ΠΕ 04.02).

Περίληψη: Το θέμα της διαθεματικής διδασκαλίας ήταν ο κόσμος του Ισλάμ κατά την περίοδο του Μεσαίωνα. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στη γεωγραφική εξάπλωση των Αράβων στην Ευρώπη και την εγκατάστασή τους στην Ιβηρική χερσόνησο, στην ανάπτυξη και την άνθηση των επιστημών και των τεχνών από τους Άραβες και, τέλος, στις επιρροές και τις αλληλεπιδράσεις που αναπτύχθηκαν ανάμεσα στους Άραβες και τους Ευρωπαίους την εν λόγω χρονική περίοδο. Οι φάσεις της διδασκαλίας ήταν οι εξής:

Αρχικά, έγινε στους μαθητές μία παρουσίαση για τον κόσμο του Ισλάμ, με βασικούς άξονες τους εξής: η Αραβία πριν από τον Μωάμεθ, η εμφάνιση του Ισλάμ, η εμφάνιση του Μωάμεθ, τι είναι το Ισλάμ, η εξάπλωση των Αράβων (7^{ος} – 12^{ος} αιώνας), η κατάκτηση της Μεσογείου, Ομαγιάδες – Αββασίδες, ο ισλαμικός κόσμος (12^{ος} – 16^{ος} αιώνας) και η διάσπαση του μεσογειακού κόσμου. Παράλληλα, δόθηκε στους μαθητές φύλλο εργασίας, στο οποίο περιέχονταν βασική ορολογία και εργασίες. Στη δεύτερη φάση, παρουσιάστηκε στους μαθητές ο διαδραστικός χάρτης Geacron, ο οποίος υπάρχει ελεύθερος στο διαδίκτυο. Οι μαθητές παρατήρησαν τις μεταβολές των συνόρων και την εξάπλωση των Αράβων κατά τη χρονική περίοδο που μελετάμε. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην περιοχή της Μεσογείου και της Ευρωπαϊκής ηπείρου. Παράλληλα, δόθηκε σχετικό φύλλο εργασίας για το σπίτι, που απαιτούσε την χρησιμοποίηση του Geacron. Στην τρίτη φάση, οι μαθητές παρακολούθησαν παρουσίαση σχετικά με την ισλαμική τέχνη: επιδράσεις, χαρακτηριστικά, αρχιτεκτονική, το στυλ mudejar, διακοσμητικές τέχνες. Δόθηκε έμφαση στις επιρροές των Αράβων στην αρχιτεκτονική της Ιβηρικής χερσονήσου (με έμφαση στα εξής μνημεία: το Real Alcazar της Σεβίλλης και ο καθεδρικός ναός-τέμενος της Κόρδοβα). Στην τέταρτη φάση, οι μαθητές παρακολούθησαν παρουσίαση για την ανάπτυξη των επιστημών από τους Άραβες και την επίδρασή τους στην Ευρώπη. Αναδείχθηκε η συνεισφορά τους σε πολλούς επιστημονικούς τομείς, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τη χημεία, τα μαθηματικά, την ιατρική, τη φαρμακογνωσία κ.α.

Αξιολόγηση: Οι διδάσκουσες καθηγήτριες αξιοποίησαν τις γνώσεις τους από την συμμετοχή τους σε πρόγραμμα Erasmus + KA1, τον Νοέμβριο του 2016 στη Σεβίλλη της Ισπανίας, τόσο στον εμπλουτισμό της θεματικής ενότητας όσο και στη διδακτική μεθοδολογία. Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με μεγάλο ενδιαφέρον και αξιοποίησαν πολύ ικανοποιητικά τα φύλλα εργασίας. Η διεξαγωγή της διαθεματικής διδασκαλίας κρίνεται επιτυχής.

17) Διαθεματική διδασκαλία (Φεβρουάριος 2016), τμήμα Γ1, (6 ώρες): «Φιλελληνισμός και Ελληνική Επανάσταση», Ιστορία – Λογοτεχνία – Αγγλικά – Γαλλικά, από τις διδάσκουσες Παπαδοπούλου Ουρανία (ΠΕ 02), Καλλιτσάκη Χάιδω (ΠΕ 02), Ξανθάκου Λένα (ΠΕ 06) και Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05).

Περίληψη: Με αφορμή τη διδασκαλία του κινήματος του φιλελληνισμού (Ιστορία Γ' Γυμνασίου, ενότητα 10: Ελληνική Επανάσταση και Ευρώπη) και του Ρομαντισμού στην ποίηση (Λογοτεχνία), διοργανώθηκε στο Γ1 διαθεματική διδασκαλία με στόχους οι μαθητές: να εντάξουν το κίνημα του φιλελληνισμού στο ιστορικό πλαίσιο του 19ου αι., ως απότοκο του Ρομαντισμού, να μελετήσουν μέσα από τις πηγές και να συνδέσουν τις ποικίλες εκφάνσεις του (πολιτικές, καλλιτεχνικές και λογοτεχνικές), καθώς και να γνωρίσουν, να αναλύσουν και να απολαύσουν, τόσο σε μετάφραση όσο και από το πρωτότυπο, κείμενα μεγάλων μορφών της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας του 19ου αι. Οι μαθητές παρακολούθησαν παρουσίαση (ppt) με θέμα "Φιλελληνισμός και Ελληνική Επανάσταση" και άξονες: Ρομαντισμός, Μορφές οργάνωσης του Φιλελληνισμού, Εικαστικός και Λογοτεχνικός Φιλελληνισμός. Στη συνέχεια ασχολήθηκαν με ατομικά με φύλλο εργασίας, όπου επεξεργάστηκαν πρωτογενείς και δευτερογενείς ιστορικές πηγές για το θέμα. Οι μαθητές παρακολούθησαν παρουσίαση (ppt) με θέμα "Το κίνημα του Ρομαντισμού και ο Φιλελληνισμός στη Λογοτεχνία". Στη συνέχεια ασχολήθηκαν σε ομάδες με φύλλα εργασίας, όπου επεξεργάστηκαν ποιήματα και κείμενα των βασικών εκπροσώπων του κινήματος: Πούσκιν, Ουγκό, Σέλλεϋ, Βύρων, Γκαίτε. Οι μαθητές επεξεργάστηκαν κείμενα του Σέλλεϋ και του Βύρωνα στα Αγγλικά και κείμενα του Ουγκό στα Γαλλικά. Τέλος παρουσίασαν τις ομαδικές εργασίες τους στην τάξη.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κρίνεται επιτυχής ως προς την επίτευξη των στόχων της, την ενεργό συμμετοχή των μαθητών και την ποιότητα των εργασιών που παρουσίασαν.

18) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος/Μάιος 2016), τμήμα Α1, (5 ώρες): «Το παραμύθι της Οδύσσειας – Ποιος αντέγραψε τον Όμηρο;», Αρχαία Ελληνική Γραμματεία – Νεοελληνική Γραμματεία, από τη διδάσκουσα Σκαρτσή Ξένυ (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στο πρώτο μέρος της διαθεματικής διδασκαλίας επισημάνθηκε στους μαθητές η σχέση των περιπετειών του Οδυσσέα και της βασικής δομής τους με τα παραμύθια. Επίσης έγινε νέα αναφορά στην έννοια του μοτίβου ως βασικού δομικού στοιχείου της προφορικής λογοτεχνίας, και επισημάνθηκε η ύπαρξη κοινών μοτίβων στην Οδύσσεια και σε νέα παραμύθια. Συγκεντρώθηκαν τα μοτίβα των διάφορων περιπετειών της Οδύσσειας που είχαν επισημανθεί και συγκεντρωθεί με τη συνεργασία των παιδιών σ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς. Στη συνέχεια τους δόθηκε ένα νεοελληνικό παραμύθι με πολλά κοινά στοιχεία με περιπέτειες του Οδυσσέα και τους ζητήθηκε να τα επισημάνουν και να τα καταγράψουν. Πρέπει να επισημανθεί πως στο στάδιο αυτό τα παιδιά μελέτησαν το σχετικό υλικό στην ηλεκτρονική τάξη, και όχι στην αίθουσα διδασκαλίας. Στη συνέχεια τους ζητήθηκε, προαιρετικά, να

γράφουν δικές τους ιστορίες χρησιμοποιώντας τα διάφορα μοτίβα της Οδύσσειας όπως και το νεοελληνικό παραμύθι. Όλες οι εργασίες ήταν ατομικές.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κινητοποίησε τη μεγάλη πλειονότητα των μαθητών. Στα οφέλη της καταγράφεται η επανάληψη των διδαχθέντων αποσπασμάτων του έπους αλλά και η αξιοποίηση αποσπασμάτων που διδάχθηκαν από περίληψη με τρόπο ευχάριστο και δημιουργικό, και πολύ πιο αποτελεσματικό από το συνήθη· επίσης η κατανόηση σε βάθος της έννοιας του μοτίβου ως δομικού συστατικού της προφορικής λογοτεχνίας και της διαχρονικότητας των χαρακτηριστικών της· τέλος, και βασικότερο, η έντονη κινητοποίηση της δημιουργικότητας των μαθητών που έγραψαν, στην πλειονότητά τους, ιστορίες παρότι η δραστηριότητα ήταν προαιρετική, με αξιοπρόσεχτα αποτελέσματα και τηρώντας αυστηρά τις προδιαγραφές που τους δόθηκαν.

19) Διαθεματική διδασκαλία (Σεπτέμβριος 2015 – Μάιος 2016), τμήμα Γ5: «Ανάλυση-επεξεργασία του βιβλίου του Απόστολου Δοξιάδη “Ο θεός Πέτρος και η εικασία του Γκόλντμπαχ”», Νεοελληνική Γλώσσα – Νεοελληνική λογοτεχνία – Μαθηματικά, από τη διδάσκουσα Τσιώρου Ντίνα (ΠΕ 02) και τον διδάσκοντα Διαμαντίδη Δημήτρη (ΠΕ 03).

Περίληψη: Οι μαθητές κλήθηκαν να προσεγγίσουν ένα βιβλίο που διαβάζεται ως αστυνομικό διήγημα, αλλά και ως μια ιστορία για τις βασικές αξίες της ζωής. Κεντρικό ρόλο σε αυτό παίζει ένα διάσημο μαθηματικό “αίνιγμα” και ταυτόχρονα ανοικτό πρόβλημα, η εικασία του Γκόλντμπαχ.

1η φάση: Ανάγνωση του βιβλίου και προσωπικές σημειώσεις για: τον τόπο, τον χρόνο, τα πρόσωπα, το κεντρικό θέμα και την εξέλιξη της υπόθεσης, τη σκιαγράφηση του χαρακτήρα των ηρώων, το ρόλο που παίζουν τα μαθηματικά σε διάφορα επίπεδα και τα στοιχεία τεχνικής (γλώσσα, ύφος, είδος αφήγησης-αφηγητή, εκφραστικά μέσα...).

2η φάση: Σύνθεση παρουσίασης και κριτικής για το βιβλίο, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία περιεχομένου και τεχνικής. Συμπληρωματικά: Δημιουργία καλλιτεχνικού έργου (οποιασδήποτε μορφής) εμπνευσμένου από το βιβλίο.

3η φάση: Σύνδεση με τη λογοτεχνία και τα μαθηματικά μέσα από συγκεκριμένες δραστηριότητες.

A. Ως προς τη λογοτεχνία και τη θεματική ενότητα “Στάσεις ζωής μέσα από την ποίηση (και τη λογοτεχνία γενικά)”: ορισμός/περιγραφή της στάσης ζωής των δύο βασικών προσώπων του μυθιστορήματος (του αφηγητή και του θείου Πέτρου), αλλά και όποιου άλλου χαρακτήρα θεώρησαν ενδιαφέροντα οι μαθητές· επιλογή ποιήματος που εκφράζει τις στάσεις ζωής που εντοπίστηκαν στο μυθιστόρημα· σύνδεση των στάσεων ζωής που ανιχνεύθηκαν στο μυθιστόρημα με τα μαθηματικά:

δόθηκαν τα ονόματα σπουδαίων μαθηματικών των οποίων το επιστημονικό ενδιαφέρον επηρέασε καταλυτικά την προσωπική τους ζωή. Οι μαθητές αναζήτησαν πληροφορίες για αυτά και κλήθηκαν να συσχετίσουν τη στάση ζωής τους με τη στάση ζωής του θείου Πέτρου.

B. Ως προς τα μαθηματικά: στις ώρες των μαθηματικών χρησιμοποιήθηκαν αποσπάσματα του βιβλίου ή περιγραφές του αφηγητή από τους μαθητές, ως αναφορές που προβάλλουν τη δουλειά του επαγγελματία μαθηματικού στη σχολική μαθηματική πρακτική. Για παράδειγμα, η γεωμετρική απόδειξη ταυτοτήτων συζητήθηκε παράλληλα με την υποθετική γεωμετρική μέθοδο του Θεού Πέτρου. Αναδείχθηκε ότι η διαφορετική στρατηγική στην προσπάθεια επίλυσης ανοικτών προβλημάτων είναι επιθυμητή, καθώς κανείς δεν ξέρει με ποιον τρόπο θα καταλήξει κανείς τελικά στη λύση. Στην περίπτωση του Hardy, οι μαθητές παρατήρησαν ότι, για τη λύση προβλημάτων, άλλοι μαθηματικοί αναζητούν φρέσκες ιδέες από συνεργάτες τους και άλλοι κλείνονται στον εαυτό τους και αναζητούν μόνοι τους τη ιδέα που 'ξεκλειδώνει' τον γρίφο. Συχνά τέθηκε το ερώτημα αν η στάση ζωής ενός μαθηματικού καθορίζει την προσέγγισή του απέναντι στην επιστήμη, ή αντιστρόφως.

Αξιολόγηση: Σε όλες τις φάσεις της προσέγγισης οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με ενδιαφέρον και, σε αρκετές περιπτώσεις, με ζήλο και ενθουσιασμό. Προέκυψαν αναλυτικές, πολύπλευρες και εξαιρετικά ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις και κριτικές, αλλά και καλλιτεχνικά έργα με αναπάντεχες προσεγγίσεις και ερμηνείες. Ο συσχετισμός, στην τελευταία φάση, με τη συγκεκριμένη ύλη των μαθημάτων κατά τη συγκεκριμένη σχολική χρονιά ανέδειξε και την αφομοίωση των διδαγμένων αντικειμένων από τους μαθητές. Στην περίπτωση των μαθηματικών, το μυθιστόρημα υπήρξε για τους μαθητές, σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς, σημείο αναφοράς στο μαθηματικό περιεχόμενο αλλά και αφορμή σύνδεσης των μαθηματικών πρακτικών (έννοια της απόδειξης αλγεβρικής και γεωμετρικής, εικασία, λάθος ισχυρισμός κ.α.) με γεγονότα μιας ιστορίας. Έτσι, η ιστορία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ένας νοητός χάρτης, ένα υπόμνημα μέσα στο οποίο τοποθετούνται οι μαθηματικές πρακτικές, σε μια λειτουργική σχέση μεταξύ τους. Αργότερα, όταν οι μαθητές έρθουν ξανά σε επαφή με αυτές τις πρακτικές, ίσως χρησιμοποιήσουν αυτή την αναφορά για να αναθεωρήσουν την εικόνα τους για τις πρακτικές αυτές.

20) Διαθεματική διδασκαλία (Σεπτέμβριος/Οκτώβριος 2015 και Απρίλιος/Μάιος 2016), τμήμα Β6: «Η Αθήνα του Λαπαθιώτη», Νεοελληνική γλώσσα – Νεοελληνική Λογοτεχνία – Ιστορία, από τις διδάσκουσες Τσιώρου Ντίνα (ΠΕ.02) και Σκαρτσή Ξένη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Αφετηρία και κεντρικό αντικείμενο της δουλειάς αποτέλεσε το βιβλίο του Ν. Λαπαθιώτη, “*Η ζωή μου – Απόπειρα συνοπτικής αυτοβιογραφίας*”, κείμενο το οποίο φωτίζει πολλές πτυχές της κοινωνικής ζωής, της καλλιτεχνικής και πολιτισμικής κίνησης του τέλους του 19ου και των αρχών του

εικοστού αιώνα, αλλά και άγνωστες πλευρές της προσωπικότητας του ίδιου του Λαπαθιώτη και του κοινωνικού του προβληματισμού. Διαβάζοντας το βιβλίο και ακολουθώντας τα βήματα δουλειάς των φύλλων εργασίας, οι μαθητές προσπάθησαν να ανιχνεύσουν τη ζωή του ποιητή, αλλά και τη συνολική ατμόσφαιρα της Αθήνας σε μια εποχή που σφραγίζεται από πολύ σημαντικές εξελίξεις σε όλα τα επίπεδα. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες, επικεντρώθηκαν στα εξής θέματα: α) από ... σπίτι σε σπίτι: ακολουθώντας τον Λαπαθιώτη και τις μετακομίσεις της οικογένειάς του, β) σχολεία και πνευματικοί χώροι, γ) χώροι ψυχαγωγίας - διασκέδασης και αναψυχής, γ) το Σύνταγμα, το Ζάππειο και η ευρύτερη περιοχή και ε) δρόμοι, πλατείες, βυζαντινές εκκλησίες, λόφοι της Αθήνας. Για όλα τα παραπάνω θέματα αναζήτησαν πληροφορίες σε σχετική βιβλιογραφία και δικτυογραφία. Το πιο σημαντικό τμήμα της δουλειάς, όμως, αποτέλεσε η επιτόπου έρευνα: περιηγήθηκαν στην Αθήνα με οδηγό την αυτοβιογραφία του Λαπαθιώτη και εντόπισαν συγκεκριμένους χώρους, σε διαφορετική κατάσταση από αυτήν στην οποία τους γνώρισε ο ποιητής, παρατήρησαν, φωτογράφησαν, επιχείρησαν συγκρίσεις και παρουσίασαν τα συμπεράσματά τους σε τρεις βασικούς άξονες-ερωτήματα: α) εντυπώσεις για την καθημερινή ζωή στην Αθήνα της εποχής του Λαπαθιώτη, έτσι όπως αυτή αποτυπώνεται στις σελίδες του βιβλίου, β) σύνδεση των χώρων με γεγονότα της ζωής του Λαπαθιώτη και γ) ομοιότητες και διαφορές (στα κτήρια και τον ευρύτερο χώρο) ανάμεσα στο παρελθόν και στο παρόν - τα συναισθήματα που δημιουργεί η παρακολούθηση αυτών των αλλαγών. Μέρος της δουλειάς των μαθητών παρουσιάστηκε σε εκδήλωση στο Αμφιθέατρο του σχολείου στις 12 Ιουνίου 2016. Η διαθεματική διδασκαλία θα συνεχιστεί με εργασίες των μαθητών στα ιστορικά γεγονότα και την πνευματική κίνηση της εποχής που αναφέρονται το βιβλίο του Λαπαθιώτη.

Αξιολόγηση: Στην πλειονότητά τους, οι μαθητές αντιμετώπισαν το αντικείμενο της μελέτης τους με ενδιαφέρον, ενώ αρκετοί από αυτούς επέδειξαν ζήλο και ενθουσιασμό. Λειτουργήσαν σαν πραγματικοί ερευνητές, διαχειρίστηκαν πρωτογενές υλικό και κατέληξαν σε πρωτότυπα αποτελέσματα, τα οποία παρουσίασαν σε εργασίες με ποικίλες μορφές: συγκεντρωτικούς χάρτες, σύνολο φωτογραφιών στις οποίες αντιπαρατίθεται το παρελθόν με το παρόν, κολάζ, κείμενα. Σύμφωνα και με τη δική τους αξιολόγηση του εγχειρήματος, η διαδικασία της έρευνας τους βοήθησε να γνωρίσουν καλύτερα τόσο την Αθήνα της εποχής του Λαπαθιώτη όσο και την Αθήνα του σήμερα.

21) Διαθεματική διδασκαλία (Απρίλιος 2016), τμήμα Γ6, (2 ώρες): «Η ιστορία συναντά τη λογοτεχνία», Νεοελληνική Λογοτεχνία – Ιστορία, από τις διδάσκουσες Τσιώρου Ντίνα (ΠΕ 02) και Στρίντζη Έφη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Προσεγγίστηκαν γεγονότα και εξελίξεις της ελληνικής, ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ιστορίας του 20ού αιώνα και συνδέθηκαν με την αντίστοιχη λογοτεχνική έκφρασή τους. Οι μαθητές κλήθηκαν να

προβληματιστούν και να διατυπώσουν τη γνώμη τους για τον ρόλο του ιστορικού και του λογοτέχνη και τη μεταξύ τους σχέση. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές, αξιοποιώντας συγκεκριμένα αποσπάσματα ιστορικών έργων και ποιήματα (βλ. παρακάτω), προσπάθησαν να συζητήσουν/απαντήσουν ερωτήματα όπως (ενδεικτικά): **1.** Εντοπίστε και συγκεντρώστε συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και ευρύτερες εξελίξεις. Οργανώστε τις πληροφορίες με κριτήριο την τοποθέτησή τους σε παγκόσμιο/ευρωπαϊκό ή ελληνικό πλαίσιο. **2.** Είναι σαφές σε όλες τις περιπτώσεις μέσα από ποια διαδικασία ο ιστορικός καταλήγει σε συμπεράσματα και διατύπωση απόψεων; Είναι εύκολο να διακρίνουμε την ιστορική πληροφορία από το συμπέρασμα/κριτική; (παραδείγματα) **3.** Πώς μπορούμε να καταλήξουμε σε μια “σφαιρική” και “αξιόπιστη” κατανόηση του ιστορικού παρελθόντος; Μπορεί ο ιστορικός (και ο καθένας από εμάς) να είναι “αντικειμενικός”; **4.** Με ποιες από τις ιστορικές εξελίξεις/συνθήκες που αναφέρονται στις πηγές νομίζετε ότι συνδέεται καθένα από τα ποιήματα; Πώς καταλήγετε στο συμπέρασμά σας; **5.** Πώς η ιστορική πραγματικότητα έχει μετατραπεί σε προσωπικό βίωμα και, τελικά, καλλιτεχνικό έργο; Επιλέξτε και αναλύστε την περίπτωση που θεωρείτε περισσότερο ενδιαφέρουσα. **6.** Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι η λογοτεχνία μπορεί να αποτελέσει πηγή για το ιστορικό παρελθόν; Πώς συνεισφέρει στην κατανόηση/πρόσληψη του παρελθόντος;

Ιστορικά έργα και ποιήματα που αξιοποιήθηκαν (ενδεικτικά):

α. Eric Hobsbawm, “Η εποχή των άκρων – Ο σύντομος 20ός αιώνας, 1914-1991”, εκδόσεις Θεμέλιο 2006

Richard Clogg, “Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας, 1770-2000”, εκδόσεις Κάτοπτρο 2003

β. Ποιήματα των: Γ. Ρίτσου, Ν. Εγγονόπουλου, Μ. Αναγνωστάκη, Μ. Σαχτούρη, Τ. Σινόπουλου, Τ. Πατρίκιου

γ. *Συμπληρωματικά:*

Αλέξης Κυριτσόπουλος, “Πηγαινέλα στα σύννεφα”, εκδόσεις Ίκαρος και Μουσείο Μπενάκη 2015

Τάκη Καρβέλης, “Η νεότερη ποίηση, Θεωρία και Πράξη”, εκδόσεις Κώδικας 1993

Ίμρε Κέρτες, “Το μυθιστόρημα του ανθρώπου δίχως πεπρωμένο”, εκδόσεις Καστανιώτη 2003.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν θετικά και επιχείρησαν να προσεγγίσουν, σε ορισμένες περιπτώσεις με εξαιρετική ωριμότητα και κριτική σκέψη, δύσκολα ζητήματα, σχολίασαν τη δουλειά του ιστορικού και του λογοτέχνη, αναζήτησαν τη σχέση της ποίησης με την ιστορία και το καθημερινό/προσωπικό βίωμα, παρακολούθησαν την αποτύπωση των ιστορικών συνθηκών και της συναισθηματικής κατάστασης στο περιεχόμενο και τη μορφή των ποιημάτων και διατύπωσαν ενδιαφέροντα συμπεράσματα για τον ρόλο της λογοτεχνίας ως ιστορικής πηγής. Η διαδικασία αυτή ανέδειξε και τον βαθμό αφομοίωσης της ύλης και στα δύο αντικείμενα.

22) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήμα Β4, (3 ώρες): «Περιεκτικότητα διαλύματος στα εκατό βάρος προς όγκο (%w/v) – Γραμμική συμμεταβολή – Εφαπτομένη ως κλίση», Μαθηματικά – Χημεία - Πληροφορική, από τους διδάσκοντες Διαμαντίδη Δημήτρη (ΠΕ 03), Γκίτζια Βίκυ (ΠΕ 04. 02), Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και Χαλκίδη Άνθιμο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Σε αυτή τη διαθεματική διδασκαλία επιδιώχθηκε να συνδεθεί η έννοια της περιεκτικότητας διαλύματος στα εκατό βάρος προς όγκο (%w/v) με την εξίσωση 1^{ου} βαθμού και την κλίση της ευθείας, μέσα από ένα διαδραστικό περιβάλλον μάθησης στον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες των 2-3 ατόμων στο Εργαστήριο Πληροφορικής και χρησιμοποιώντας το λογισμικό GeoGebra εκτέλεσαν μια σειρά από δραστηριότητες, οι οποίες περιγράφονταν σε αντίστοιχο φύλλο εργασίας που τους δόθηκε. Η κάθε δραστηριότητα αντιστοιχούσε σε ένα μικροπείραμα που ήταν προσομοίωση πειράματος χημείας, το οποίο οι μαθητές έπρεπε να εκτελέσουν χρησιμοποιώντας το λογισμικό και, στη συνέχεια, να καταγράψουν παρατηρήσεις, να κάνουν υποθέσεις, να ελέγξουν τις υποθέσεις που έκαναν, να εξάγουν συμπεράσματα και να οδηγηθούν σε γενικεύσεις. Οι δραστηριότητες - μικροπειράματα ήταν διαβαθμισμένης δυσκολίας. Αρχικά, είχαν ως στόχο να εξοικειωθούν οι μαθητές με το περιβάλλον του λογισμικού και στη συνέχεια να εξετάσουν φαινόμενα αραίωσης, συμπύκνωσης και ανάμειξης διαλυμάτων. Οι δύο πρώτες δραστηριότητες δεν μπορούσαν να ερμηνευτούν από τους μαθητές με μονοσήμαντο τρόπο, καθώς το μοντέλο του μικροπειράματος ήταν σχεδιασμένο ώστε να μην παρέχει όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες. Στη συνέχεια, οι δύο επόμενες δραστηριότητες περιέγραφαν τα ίδια φαινόμενα, αλλά με χρήση σαφέστερων (μαθηματικών) αναπαραστάσεων. Έτσι οι μαθητές θα μπορούσαν μονοσήμαντα να περιγράψουν τα φαινόμενα. Πιο συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες αυτές σχεδιάστηκαν και δημιουργήθηκαν στο λογισμικό με τέτοιο τρόπο ώστε παράλληλα με την εκτέλεση του κάθε μικροπειράματος να παρουσιάζεται για το τελικό διάλυμα που προέκυπτε από το μικροπείραμα, η γραφική παράσταση του όγκου του διαλύματος (άξονας x) σε συνάρτηση με τη μάζα της διαλυμένης ουσίας σε αυτό (άξονας y). Έτσι, οι μαθητές μπορούσαν να διερευνήσουν τη σχέση ανάμεσα στη μαθηματική εξίσωση $y=ax$ και την περιεκτικότητα %w/v του διαλύματος. Επίσης, μπορούσαν να εξετάσουν τι εκφράζει και πώς μεταβάλλεται η κλίση της ευθείας μετά από κάθε μικροπείραμα και να εξάγουν συμπεράσματα. Ακολούθησε συμπληρωματική διδασκαλία στην τάξη.

Αξιολόγηση: Επιτυχής διεξαγωγή της διαθεματικής διδασκαλίας. Στους μαθητές δόθηκε φύλλο αξιολόγησης της διδασκαλίας.

23) Διαθεματική διδασκαλία (Δεκέμβριος 2015), τμήματα Γ2 και Γ3, (1 ώρα): «Θεώρημα Θαλή», Μαθηματικά – Πληροφορική, από τις διδάσκουσες Ζιάκα Ελένη (ΠΕ 03) και Δημουλά Ευαγγελία (ΠΕ 19) και το διδάσκοντα Κόχυλα Νίκο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Οι μαθητές των Γ2 και Γ3 τμημάτων είχαν παρακολουθήσει κάποια μαθηματικά λογισμικά στο διαδραστικό πίνακα, τα οποία χρησιμοποίησαν μερικές φορές. Στη διδασκαλία αυτή, που έγινε στο εργαστήριο Πληροφορικής, οι μαθητές δούλεψαν σε ομάδες δύο ή τριών ατόμων. Η πρώτη φάση της διδασκαλίας αφιερώθηκε στην εκμάθηση του μαθηματικού λογισμικού “The Geometer's Sketchpad”. Στη συνέχεια και αφού είχαν εξασκηθεί αρκετά πάνω στο λογισμικό το αξιοποίησαν για να καταλήξουν σε μια αναλλοίωτη σχέση μεταξύ παραλλήλων ευθειών που τέμνονται από δύο άλλες, δηλαδή στο θεώρημα του Θαλή.

Αξιολόγηση: Η διαθεματική διδασκαλία ολοκληρώθηκε όπως είχε προγραμματιστεί. Στην αξιολόγησή τους οι μαθητές είπαν ότι τους φάνηκε αρκετά ενδιαφέρουσα, τους άρεσαν οι δραστηριότητες και κυρίως ότι οι ίδιοι δούλεψαν με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

24) Διαθεματική διδασκαλία (Νοέμβριος 2015), τμήμα Β3, (1 ώρα): «Απόδειξη Πυθαγορείου θεωρήματος στο εργαστήριο Η/Υ», Μαθηματικά – Πληροφορική, από τις διδάσκουσες Ζιάκα Ελένη (ΠΕ 03) και Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και το διδάσκοντα Χαλκίδη Ανθιμο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Οι μαθητές της Β΄ Γυμνασίου έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με το Πυθαγόρειο θεώρημα, χωρίς όμως να μαθαίνουν κάποια απόδειξή του. Στη διδασκαλία αυτή, που έγινε στο εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, οι μαθητές δούλεψαν σε ομάδες δύο ή τριών ατόμων. Χρησιμοποίησαν και αξιολόγησαν δύο μαθηματικά λογισμικά το “The Geometer's Sketchpad” και το “Geogebra”. Μέσα από έτοιμες εφαρμογές και ακολουθώντας κατάλληλες οδηγίες ασχολήθηκαν με έξι διαφορετικές αποδείξεις του Πυθαγορείου θεωρήματος. Τις συνέκριναν, βρίσκοντας ομοιότητες και διαφορές. Τέλος μελέτησαν ένα απόσπασμα, που αναφέρεται στο Πυθαγόρειο θεώρημα και στη σημασία του στη ζωή μας.

Αξιολόγηση: Η διαθεματική διδασκαλία ολοκληρώθηκε, όμως με κάποια προβλήματα που είχαν να κάνουν με το ίντερνετ. Στην αξιολόγησή τους οι μαθητές είπαν ότι τους φάνηκε αρκετά ενδιαφέρουσα, τους άρεσαν οι δραστηριότητες και κυρίως ότι οι ίδιοι δούλεψαν με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

25) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήματα Β4 (1 ώρα) και Β5 (2 ώρες): «Μικροοργανισμοί στα Τρόφιμα», Χημεία – Βιολογία – Γαλλικά, από τις διδάσκουσες Γκίτζια Βίκυ (ΠΕ 04.02) και Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05).

Περίληψη: Το θέμα σε αυτή τη διαθεματική διδασκαλία ήταν η ασφάλεια των τροφίμων στη γαλλική γλώσσα. Οι φάσεις της διδασκαλίας ήταν οι εξής: αρχικά, έγινε στους μαθητές μία παρουσίαση για την ασφάλεια των τροφίμων και τους μικροοργανισμούς στα τρόφιμα στην ελληνική γλώσσα, χρησιμοποιώντας σχετικό powerpoint (βρίσκεται στην ηλεκτρονική τάξη): στη συνέχεια, οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες των 2-3 ατόμων. Σε κάθε ομάδα δόθηκε σε φωτοτυπία ένα μέρος της

παρουσίασης που είχε προηγηθεί και, επίσης, ένα απαραίτητο λεξιλόγιο στα γαλλικά. Η κάθε ομάδα μετέφρασε στα γαλλικά το κομμάτι της παρουσίασης που της δόθηκε· στην επόμενη φάση, οι ομάδες εργάστηκαν εκτός σχολείου ως εξής: κατέβασαν την παρουσίαση poweipoint στα ελληνικά από την ηλεκτρονική τάξη και χρησιμοποιώντας τη μετάφραση που έκαναν στην τάξη, τροποποίησαν την παρουσίαση ώστε να φτιάξουν μία νέα τόσο στα γαλλικά όσο και στα ελληνικά. Τελικά, η κάθε ομάδα έφτιαξε μία παρουσίαση στα ελληνογαλλικά, η οποία ήταν ένα μέρος της αρχικής παρουσίασης που είχαν παρακολουθήσει στην τάξη. Ένας μαθητής ανέλαβε να ενώσει τις παρουσιάσεις των ομάδων ώστε να φτιαχτεί μία συνολική ελληνογαλλική παρουσίαση· στην τελευταία φάση, οι ομάδες παρουσίασαν στην τάξη, στα γαλλικά, το κομμάτι της παρουσίασης που είχαν αναλάβει, χρησιμοποιώντας το τελικό ελληνογαλλικό poweipoint που δημιουργήθηκε.

Αξιολόγηση: Επιτυχής διεξαγωγή της διαθεματικής διδασκαλίας.

26) Διαθεματική διδασκαλία (Δεκέμβριος 2015), τμήμα Γ1 (2 ώρες): «Γαλλική Επανάσταση», Γαλλικά – Ιστορία, από τις διδάσκουσες Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05) και Παπαδοπούλου Ουρανία (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στο πλαίσιο της ενότητας Γαλλική Επανάσταση, έγινε προβολή video καθώς και παρουσίαση διαφανειών. Οι μαθητές συμπλήρωσαν δύο φύλλα εργασίας, ένα στη γαλλική και ένα στην ελληνική γλώσσα. Ακολούθησε συζήτηση.

Αξιολόγηση: Επιτυχής διεξαγωγή της διαθεματικής διδασκαλίας. Οι μαθητές κατανόησαν τα αίτια και τα αποτελέσματα της Γαλλικής Επανάστασης και εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με τα θέματα της ελευθερίας του λόγου και της έκφρασης.

27) Διαθεματική διδασκαλία (Δεκέμβριος 2015), τμήμα Β4 (1 ώρα): «Τέχνη της εποχής του Van Gogh και το έργο του», Γαλλικά – Καλλιτεχνικά, από τις διδάσκουσες Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05), Πατεράκη Όλγα (ΠΕ 05) και Κούβαρη Σταυρούλα Ουρανία (ΠΕ 08).

Περίληψη: Με αφορμή το έργο «Το Δωμάτιο» του Van Gogh το οποίο εμπεριέχεται στο βιβλίο του Οργανισμού, θεωρήσαμε απαραίτητο να γνωρίσουν οι μαθητές μέσα από την διδασκαλία της γαλλικής γλώσσας, την τέχνη της εποχής του ζωγράφου και το έργο του. Κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης διδασκαλίας, παρουσιάστηκε μέσω εποπτικού υλικού (διαδραστικός πίνακας – διαδίκτυο) το θέμα αυτό. Ακολούθησε συζήτηση.

Αξιολόγηση: Η ως άνω διδασκαλία αξιολογήθηκε θετικά από τους συμμετέχοντες μαθητές και εκπαιδευτικούς κινητοποιώντας περισσότερο το γνωστικό ενδιαφέρον των μαθητών.

28) Διαθεματική διδασκαλία (Οκτώβριος 2015), τμήμα Γ1 (2 ώρες): «Το χάικου – Θεωρία και πράξη», Γαλλικά – Νεοελληνική Λογοτεχνία, από τις διδάσκουσες Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05) και Σκαρτσή Ξένη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στο πρώτο μέρος της διαθεματικής διδασκαλίας παρουσιάστηκαν από την καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας σύντομα στους μαθητές η ιστορία, τα χαρακτηριστικά και οι βασικότεροι κανόνες του χάικου, της σημαντικότερης μορφής ασιατικής ποίησης που έχει ιδιαίτερη διάδοση στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Η παρουσίαση έγινε με ppt και τους δόθηκε συνοπτικό διδακτικό υλικό μαζί με ενδεικτικό ανθολόγιο. Τονίστηκε ιδιαίτερα η σύνδεσή του με την εικόνα και τους δόθηκαν σχετικές φωτογραφίες που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως κίνητρο για τη συγγραφή δικών τους χάικου. Στο δεύτερο μέρος της διαθεματικής διδασκαλίας οι μαθητές έγραψαν δικά τους χάικου στα γαλλικά υπό την επίβλεψη της καθηγήτριας των Γαλλικών με βάση τους κανόνες που τους δόθηκαν, τα διόρθωσαν και τα συζήτησαν στην τάξη.

Αξιολόγηση: Επιτυχής διεξαγωγή της διαθεματικής διδασκαλίας. Οι μαθητές μετά την εξαιρετική και εμπνευσμένη παρουσίαση της συναδέλφου κατανόησαν τα χαρακτηριστικά και τους κανόνες του χάικου, και δημιούργησαν στη γαλλική γλώσσα τα δικά τους απλά αλλά και όμορφα χάικου.

29) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος/Μάιος 2016), τμήμα Β6 (2 ώρες): «Χημεία & καθημερινή ζωή: Παραγωγή βίντεο στα γαλλικά», Γαλλικά – Χημεία, από τις διδάσκουσες Πατεράκη Όλγα (ΠΕ 05) και Γκίτζια Βίκυ (ΠΕ 04.02)

Περίληψη: Το θέμα της διαθεματικής διδασκαλίας ήταν η παραγωγή βίντεο από τους μαθητές, στη γαλλική γλώσσα, με θέματα σχετικά με εφαρμογές της χημείας στην καθημερινή ζωή. Οι φάσεις της διδασκαλίας ήταν οι εξής: αρχικά, οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες των 3-4 ατόμων. Η κάθε ομάδα, μέσα από μία σειρά θεμάτων που τους δόθηκε, διάλεξε ένα θέμα που ήταν πιο κοντά στα ενδιαφέροντα των μαθητών. Στην κάθε ομάδα δόθηκε ένα κείμενο σχετικό με το θέμα τους, στα ελληνικά. Όλα τα κείμενα -και τα θέματα- αφορούσαν εφαρμογές της χημείας στην καθημερινή ζωή. Τα θέματα που επέλεξαν οι μαθητές ήταν τα εξής: γαλακτικό οξύ και αθλητισμός, η ζάχαρη και η τερηδόνα, μια ιστορία για κάλτσες, πώς δημιουργήθηκαν τα στοιχεία και χημεία και οδοντόκρεμες. Στη δεύτερη φάση η κάθε ομάδα ανέλαβε να μεταφράσει στα γαλλικά το κείμενο που της δόθηκε. Στην τρίτη φάση, οι ομάδες εργάστηκαν εκτός σχολείου με σκοπό να δημιουργήσουν ένα βίντεο στο οποίο θα παρουσίαζαν το θέμα τους στα γαλλικά, χρησιμοποιώντας το κείμενο που είχαν μεταφράσει. Στο βίντεο θα προσέθεταν φωτογραφίες, μουσική, υπότιτλους στα γαλλικά και, επίσης, θα έκαναν το σπικάζ στα γαλλικά. Για την

παραγωγή των βίντεο οι μαθητές χρησιμοποίησαν προγράμματα όπως το Movie Maker στον Η/Υ ή το Adobe Voice στο iPad. Στην τελευταία φάση, οι ομάδες παρουσίασαν στην τάξη, βίντεο που δημιούργησαν.

Αξιολόγηση: Επιτυχής διεξαγωγή της διαθεματικής διδασκαλίας.

30) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος/Απρίλιος 2016), τμήμα Β6 (7 ώρες): «Γιώργος Σαραντάρης», Αγγλικά – Νεοελληνική Γλώσσα, από τις διδάσκουσες Ξανθάκου Λένα (ΠΕ 06) και Σκαρτσή Ξένη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Με αφορμή την ενασχόληση του τμήματος Β6 με την ποίηση του Γιώργου Σαραντάρη, οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες προκειμένου να μεταφράσουν ποιήματα. Αρχικά, εστίασαν σε ποιήματα σχετικά με τη γυναίκα προκειμένου να τα στείλουν σε μαθητές στον Λίβανο, στα πλαίσια κοινού project υπό την εποπτεία του Βρετανικού Συμβουλίου. Στη συνέχεια, μετέφρασαν και άλλα ποιήματα σε ομάδες.

Οι καλύτερες μεταφράσεις παρουσιάστηκαν στην τάξη και αναρτήθηκαν στην ηλεκτρονική τάξη.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κρίνεται επιτυχής ως προς την επίτευξη των στόχων της και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών.

31) Διαθεματική διδασκαλία (Οκτώβριος/Νοέμβριος 2015), τμήμα Α1 (6 ώρες): «Σχολική ζωή/Harry Potter», Αγγλικά – Νεοελληνική Γλώσσα, από τις διδάσκουσες Ξανθάκου Λένα (ΠΕ 06) και Σκαρτσή Ξένη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Με αφορμή τις δύο πρώτες ενότητες του βιβλίου Νεοελληνικής Γλώσσας (Α΄ Γυμνασίου) για τις πρώτες μέρες σε ένα νέο σχολείο και την επικοινωνία στο σχολείο, σχεδιάστηκαν μαθήματα για ένα φανταστικό σχολείο, το Hogwarts, το σχολείο μαγείας του αγαπημένου ήρωα των μαθητών, Harry Potter. Οι μαθητές προσέγγισαν αυθεντικό υλικό στην ξένη γλώσσα προκειμένου να προσεγγίσουν το θέμα μέσα από μια άλλη γλώσσα ενώ παράλληλα εξάσκησαν όλες τις δεξιότητες τους στα Αγγλικά.

Οι μαθητές προβληματίστηκαν για τη σωστή συμπεριφορά στο σχολικό περιβάλλον και ανέλυσαν πτυχές της προσωπικότητάς τους προκειμένου να τοποθετήσουν το εαυτό τους σε κάποιο οίκο της σχολής σύμφωνα με τη πλοκή των βιβλίων της J.K. Rowling. Στη συνέχεια, οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες προκειμένου να μεταφράσουν κείμενο σχετικά με τη σχολική ζωή. Οι μεταφράσεις διορθώθηκαν στην τάξη εστιάζοντας σε συγκριτική μελέτη της ελληνικής και αγγλικής γλώσσας. Τέλος, οι μαθητές επιμελήθηκαν τα κείμενα τους λαμβάνοντας υπόψη τις διορθώσεις που έγιναν στην τάξη.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κρίνεται επιτυχής ως προς την επίτευξη των στόχων της και την ενεργό συμμετοχή των μαθητών.

32) Διαθεματική διδασκαλία (Δεκέμβριος 2015), τμήματα Β4, Β5, Β6 (από 2 ώρες): «Πολιτισμική προσέγγιση γερμανόφωνων και γαλλόφωνων περιοχών», Γερμανικά – Γαλλικά – Καλλιτεχνικά – Μουσική – ΤΠΕ, από τις διδάσκουσες Παυλάκη Ερμιόνη (ΠΕ 07) και Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05).

Περίληψη:

Εισαγωγή: οι μαθητές των γαλλικών και των γερμανικών τάξεων ενημερώνονται για το πρόγραμμα της διαθεματικής διδασκαλίας καθώς και για τις δραστηριότητες. Δείχνουμε στο διαδραστικό πίνακα τον χάρτη της Ευρώπης, με έμφαση την Γερμανία και την Γαλλία (διάρκεια 3'). 1^η Δραστηριότητα: εργασία σε δυάδες: οι μαθητές /μαθήτριες των γερμανικών συμπληρώνουν το φύλο εργασίας 1. Οι μαθητές των γαλλικών το αντίστοιχο στα γαλλικά. Στη συνέχεια οι μαθητές παρουσιάζουν την εργασία τους στη τάξη στην Γαλλική και Γερμανική γλώσσα (διάρκεια 5'). 2^η Δραστηριότητα: εργασία σε ομάδες τεσσάρων μαθητών/τριών. Οι καθηγήτριες γράφουν στον πίνακα ευχές για τα Χριστούγεννα και την πρωτοχρονιά στα γαλλικά και γερμανικά, μοιράζουν στους μαθητές χαρτόνια διπλωμένα σε σχήμα κάρτας και οι μαθητές κατασκευάζουν τις χριστουγεννιάτικες κάρτες τους (διάρκεια 20' περίπου). 3^η Δραστηριότητα: εργασία σε ομάδες. Οι εκπαιδευτικοί κολλούν στον πίνακα ένα σχεδιασμένο χάρτινο χριστουγεννιάτικο δένδρο και μοιράζουν στους μαθητές πολύχρωμα χαρτονάκια σε σχήματα μπάλας, αστεριών κ.λ.π, όπου γράφουν χριστουγεννιάτικες ευχές στα γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά και αγγλικά, με τα οποία στολίζουμε το δένδρο (διάρκεια 10'). 4^η Δραστηριότητα: το σύνολο τάξης. Οι μαθητές τραγουδούν χριστουγεννιάτικα τραγούδια στα γερμανικά και γαλλικά (διάρκεια 7').

Αξιολόγηση: Οι στόχοι της διαθεματικής διδασκαλίας επιτεύχθηκαν με τις 4 δραστηριότητες οι οποίες στόχευαν στο να συγκρίνει ο μαθητής τα ήθη και έθιμα των γερμανόφωνων και γαλλόφωνων περιοχών με τα ελληνικά, να συνεργάζεται με μαθητές άλλων τμημάτων και να δημιουργεί (Χριστουγεννιάτικο δένδρο, κάρτες), να παρέχει στους μαθητές *Επικοινωνιακή ικανότητα* στη γαλλική και γερμανική γλώσσα και τη δυνατότητα να αποκτήσουν άμεση αντίληψη για τους ανθρώπους και τον πολιτισμό των γερμανόφωνων και γαλλόφωνων περιοχών, ώστε να αναπτύξει *πολυπολιτισμική συνείδηση*.

33) Διαθεματική διδασκαλία (3^ο τρίμηνο 2016), τμήμα Β4: «Η απεικόνιση του σώματος και του λόγου στο Ομηρικό έπος της Ιλιάδας», Αρχαία Ελληνική Γραμματεία – Αισθητική Αγωγή – Φυσική Αγωγή, από τις διδάσκουσες Χατζόγλου Ελένη (ΠΕ 02) και Κούβαρη Σταυρούλα (ΠΕ 08) και το διδάσκοντα Λαζαρίδη Αλέξανδρο (ΠΕ 11).

Περίληψη: Με τη διαθεματική διδασκαλία επιδιώχθηκε οι μαθητές: να συνδέσουν οι μαθητές πολλές από τις σκηνές που περιγράφονται στην «Ιλιάδα» του Ομήρου με την αισθητική τους απεικόνιση σε μουσειακά έργα τέχνης, να αξιοποιήσουν τα ιδεολογικά και μυθολογικά στοιχεία του έπους για να περιγράψουν τα σχετικά έργα τέχνης, να ασκήσουν το σώμα τους προκειμένου να αναπαραστήσουν οι ίδιοι μαθητές τις εικονιζόμενες στα έργα τέχνης σκηνές, να συνειδητοποιήσουν τη σχέση της ποίησης με την ανθρώπινη εμπειρία και να αναδείξουν τη διαχρονικότητα της εικαστικής αναπαραστάσης και γενικά να διευρύνουν την εμπειρική τους γνώση και να συνδέσουν τρία σχολικά γνωστικά αντικείμενα με την προσωπική τους εμπειρία.

Αξιολόγηση: Η διαθεματική αυτή διδασκαλία κατάφερε να εκπληρώσει όλους τους στόχους που είχαν τεθεί. Το τμήμα ανταποκρίθηκε με ενδιαφέρον και ενθουσιασμό, καθώς ανέλαβαν, μέσω της προσωπικής αυτενέργειας και κατά ομάδες, τη διεκπεραίωση της εργασίας καθ' όλες τις φάσεις υλοποίησής της.

34) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήμα Γ1: «Ανθρώπινα Δικαιώματα». (Αποτελεί μέρος της δράσης «Ας γνωρίσουμε την Ε.Ε.» που διαμορφώθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Teachers4Europe στο οποίο συμμετείχε κατά το τρέχον διδακτικό έτος η Σ. Πασχαλιώρη). Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή – Νεοελληνική Γλώσσα, από τις διδάσκουσες Πασχαλιώρη Τίνα (ΠΕ 13) και Καλλιτσάκη Χάιδω (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στόχος της διαθεματικής αυτής προσέγγισης ήταν οι μαθητές/ριες α) να κατανοήσουν την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, β) να συνειδητοποιήσουν τη σχέση μεταξύ δικαιώματος και υποχρέωσης, γ) να γνωρίσουν το περιεχόμενο βασικών εθνικών, περιφερειακών και διεθνών κειμένων για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δ) να προβληματιστούν για τους λόγους σεβασμού ή μη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ε) να καλλιεργήσουν δεξιότητες αναφορικά με την εμπεριστατωμένη δημόσια παρουσίαση των θέσεων τους για τα θέματα αυτά. Η επίτευξη των στόχων αυτών επιδιώχθηκε με τη χρήση διαφόρων μεθόδων, τεχνικών στο πλαίσιο και των δύο μαθημάτων, όπως καταγισμού ιδεών, προβολή βίντεο, συζήτηση, διερευνητική και ομαδοσυνεργατική μέθοδο, καταγραφή θέσεων κ.ά. Οι μαθητές/ριες, μεταξύ άλλων, μελέτησαν και σύγκριναν διάφορα κείμενα που αναφέρονται στα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως το ελληνικό Σύνταγμα, την Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., διατύπωσαν με ποικίλους τρόπους, όπως βίντεο, κολάζ κ.ά. τις θέσεις του για συγκεκριμένα ανθρώπινα δικαιώματα και σε ατομικό επίπεδο διατύπωσαν εμπεριστατωμένα τις θέσεις τους επί συγκεκριμένου ερωτήματος, ενώ οι καλύτερες από τις εργασίες αυτές παρουσιάστηκαν στην εκδήλωση που οργανώθηκε στο σχολείο μας με αφορμή την ημέρα της Ευρώπης.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές/ριες κατάφεραν να εντυπώσουν στην έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να αναπτύξουν έναν γόνιμο προβληματισμό για τη στάση των κοινωνιών μας απέναντι σε αυτά. Πολύ περισσότερο συνειδητοποίησαν την προσωπική τους ευθύνη αναφορικά με τον σεβασμό ή μη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τέλος έμαθαν να διατυπώνουν εμπειριστατωμένα τις θέσεις τους.

35) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήματα Γ4 και Γ5: «Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.)». (Αποτελεί μέρος της δράσης «Ας γνωρίσουμε την Ε.Ε.» που διαμορφώθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Teachers4Europe στο οποίο συμμετείχε κατά το τρέχον διδακτικό έτος η Σ. Πασχαλιώρη). Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή – Πληροφορική, από τις διδάσκουσες Πασχαλιώρη Τίνα (ΠΕ 13), Δημουλά Ευαγγελία (ΠΕ 19), Στούμπα Αρτεμισία (ΠΕ 19) και το διδάσκοντα Κόχυλα Νίκο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Στόχος της διαθεματικής αυτής δράσης ήταν οι μαθητές/ριες α) να γνωρίσουν την έννοια, στοχοθεσία, ιστορία, λειτουργία και πολιτικές της Ε.Ε., β) να προβληματιστούν για την αποτελεσματικότητά της, γ) να διατυπώσουν με την αξιοποίηση της τεχνολογίας τις θέσεις τους αυτές, δ) να αναπτύξουν δεξιότητες ως προς την παρουσίαση θεμάτων και θέσεων σε συνομήλικους τους. Για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων επιλέχθηκε ένας συνδυασμός ομαδοσυνεργατικής και διερευνητικής μεθόδου. Οι μαθητές/ριες του κάθε τμήματος, χωρισμένοι σε έξι ομάδες, με τη βοήθεια φύλλου εργασίας αναζήτησαν πληροφορίες και μελέτησαν υλικό για συγκεκριμένο θέμα που αφορά στην Ε.Ε., διαμόρφωσαν ολιγόλεπτη παρουσίαση ή βίντεο για το θέμα που επεξεργάστηκαν και παρουσίασαν στην ολομέλεια τα πορίσματά τους. Με βάση τις κατατεθειμένες εργασίες διαμορφώθηκε –λόγω στενότητας χρόνου- από τη διδάσκουσα ΚΠΑ με τη συνδρομή κάποιων μαθητών/ριών, ένα βίντεο μισής ώρας. Στη συνέχεια η κάθε ομάδα ανέλαβε να διαμορφώσει σχέδιο μαθήματος και με τη βοήθεια και του βίντεο που είχε ετοιμαστεί προέβη σε μια παρουσίαση για την Ε.Ε. ή για ειδικότερη θεματική που αφορά στην Ε.Ε., όπως Ε.Ε. & μεταναστευτικό, σε μία τάξη της Α΄ και Β΄ Γυμνασίου την 9^η Μαΐου 2016 με αφορμή την ημέρα της Ευρώπης. Μετά την ολοκλήρωση της δράσης ζητήθηκε από τους μαθητές/ριες εκ νέου να συμπληρώσουν εκ νέου την πρόταση «Η Ε.Ε. για μένα είναι...» – το ίδιο ακριβώς τους είχε ζητηθεί και σε ένα εισαγωγικό μάθημα στο πλαίσιο του Κ.Π.Α. – σε μια προσπάθεια να διακριβωθεί πιθανή διαφοροποίηση στάσεων των μαθητών/ριών απέναντι στην Ε.Ε.

Αξιολόγηση: Μετά το πέρας της δράσης έγινε μία συζήτηση με τους μαθητές/ριες για το πώς τους φάνηκε η όλη διαδικασία. Οι τελευταίοι/ες υποστήριξαν ότι, αν και κουράστηκαν αρκετά καθώς χρειάστηκε να εργαστούν και στο σπίτι, βρήκαν την όλη διαδικασία ενδιαφέρουσα. Ενδιαφέρον είναι ότι οι μαθητές/ριες εστίασαν στην αξιολόγησή τους στο ότι κατανόησαν και προβληματίστηκαν αρκετά όχι μόνο για θέματα που αφορούν στην Ε.Ε. αλλά και για τον ρόλο του εκπαιδευτικού. Είδαν τα προβλήματα που

αντιμετωπίζει από μια άλλη οπτική γωνία, συνειδητοποίησαν τη δυσκολία του ρόλου του και είπαν ότι η εμπειρία αυτή θα συμβάλλει στον επαναπροσδιορισμό της συμπεριφοράς και ρόλου τους – σε ατομικό πάντα επίπεδο – στο μέλλον στην τάξη.

36) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήμα Γ6: «Ανθρώπινα δικαιώματα και Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.)». (Αποτελεί μέρος της δράσης «Ας γνωρίσουμε την Ε.Ε.» που διαμορφώθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Teachers4Europe στο οποίο συμμετείχε κατά το τρέχον διδακτικό έτος η Σ. Πασχαλιώρη). Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή – Πληροφορική, από τις διδάσκουσες Πασχαλιώρη Τίνα (ΠΕ 13), Δημουλά Ευαγγελία (ΠΕ 19), Στούμπα Αρτεμισία (ΠΕ 19) και το διδάσκοντα Κόχυλα Νίκο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Στόχος της διαθεματικής αυτής δράσης ήταν οι μαθητές/ριες α) να κατανοήσουν την έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, β) να συνειδητοποιήσουν τη σχέση μεταξύ δικαιώματος και υποχρέωσης, γ) να γνωρίσουν το περιεχόμενο βασικών εθνικών, περιφερειακών και διεθνών κειμένων για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ιδιαίτερα τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε. δ) να προβληματιστούν για τους λόγους σεβασμού ή μη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε επίπεδο κυρίως Ε.Ε., ε) να οπτικοποιήσουν τον προβληματισμό και τις γνώσεις τους, δημιουργώντας ολιγόλεπτα βίντεο για καθένα από τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε.. Με τη χρήση ποικίλων τεχνικών και μεθόδων αρχικά οι μαθητές/ριες στο πλαίσιο του μαθήματος ΚΠΑ ήρθαν σε επαφή με την έννοια, σημασία, ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προβληματίστηκαν για την εφαρμογή τους ή μη. Στη συνέχεια με τη βοήθεια φύλλου εργασίας σε ομάδες επιχείρησαν να προβληματιστούν ειδικότερα όσον αφορά στο περιεχόμενο και εφαρμογή των δικαιωμάτων που περιλαμβάνονται στον Χάρτη και να διαμορφώσουν ολιγόλεπτα βίντεο. Οι μαθητές/ριες στο πλαίσιο του μαθήματος Πληροφορικής διδάχθηκαν τεχνικές για τη διαμόρφωση βίντεο και συνέθεσαν σε ηλεκτρονική μορφή το υλικό τους.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές/ριες στο μεγαλύτερο μέρος τους έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, κατάφεραν να κατανοήσουν και προβληματιστούν γύρω από τα ανθρώπινα δικαιώματα και δημιούργησαν ενδιαφέροντα βίντεο.

37) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος/Απρίλιος 2016), τμήμα Β6 (5 ώρες): «Βυζαντινά μνημεία της εποχής των Μακεδόνων και των Κομνηνών», Πληροφορική – Ιστορία, από τις διδάσκουσες Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19), Τσιώρου Ντίνα (ΠΕ 02) και το διδάσκοντα Χαλκίδη Άνθιμο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Σε αυτή την εργασία οι μαθητές μελέτησαν και δημιούργησαν πρωτότυπο υλικό για τα Βυζαντινά μνημεία της εποχής των Μακεδόνων και των Κομνηνών έξι περιοχών. Οι μαθητές

εργάστηκαν χωρισμένοι σε έξι ομάδες. Οι περιοχές που μελέτησαν και είναι: *Κωνσταντινούπολη, Θεσσαλονίκη, Καστοριά, Αθήνα, Καπαδοκία και Κύπρος*. Δημιουργήθηκαν έξι νέες ομάδες στην e-τάξη του κλειστού μαθήματος Πληροφορικής του τμήματος, για να υποβοηθηθεί η συνεργασία των μαθητών. Επιπλέον δόθηκαν έντυπες γενικές οργανωτικές οδηγίες. Οι μαθητές εργάστηκαν ακολουθώντας οδηγίες ανά ομάδα (φύλλα εργασίας). Ένα μέρος της εργασίας (τα αρχικά βήματα κάθε φύλλου εργασίας) είχαν προετοιμαστεί με εργασία εκτός σχολείου. Οι μαθητές δημιούργησαν από μια εργασία σχετικά με τα βυζαντινά μνημεία της εποχής των Μακεδόνων/Κομνηνών των περιοχών με τις οποίες ασχολήθηκαν. Αφού επεξεργάστηκαν στοιχεία που συνέλεξαν από εστιασμένες διαδικτυακές και έντυπες πηγές, συγκρότησαν τις εργασίες τους. Στην προσέγγιση του κάθε μνημείου εντάχθηκαν στοιχεία σχετικά με: τη θέση (τόπος, ευρύτερη περιοχή, πρόσβαση ...), την αρχιτεκτονική (σχήμα, ρυθμός, διαστάσεις, διακόσμηση, υλικά δομής, στοιχεία και συνθήκες κατασκευής ...), την ιστορία (πότε, περίοδος ένταξης, χρήσεις, καταστροφές, συντήρηση, σημερινή κατάσταση και χρήση) και τη σχέση του με τη σύγχρονη εποχή και τα μνημεία της. Επιπλέον μια σημαντική εργασία που διεκπεραίωσαν οι μαθητές είναι ο εντοπισμός σε χάρτη των μνημείων με τα οποία ασχολήθηκαν και η δημιουργία ενός διαδραστικού χάρτη από κάθε ομάδα, με την διαδικτυακή υπηρεσία «Thinglink».

Αξιολόγηση: Οι εκπαιδευτικοί αξιολόγησαν θετικά την εμπειρία αυτή των μαθητών (παρόμοια αξιολόγηση διεφάνη και από τις αδόμητες συζητήσεις με τους μαθητές). Εργάστηκαν δημιουργικά, μεθοδικά, με αξιοπρόσεκτη συνεργασία και με πολύ ενδιαφέροντα αποτελέσματα. Ένα μη αναμενόμενο εύρημα είναι οι «γεωγραφικές» δεξιότητες αξιοποίησης των χαρτών που αναδείχθηκαν κατά τη δημιουργία των διαδραστικών χαρτών.

38) Διαθεματική διδασκαλία (Σεπτέμβριος/Οκτώβριος 2015, Ιανουάριος 2016, Απρίλιος 2016), τμήμα Α3 (10 ώρες): «Οι κινήσεις της Γης στο διάστημα - Εποχές», Πληροφορική – Γεωγραφία, από τις διδάσκουσες Στούμπα Αρτεμής (ΠΕ 19) Καρύδα Νάντια (ΠΕ 04.01) και Σπανέα Βιβή (ΠΕ 15).

Περίληψη: Η μεταβολή των εποχών είναι αποτέλεσμα της κλίσης του άξονα της γης, και είναι δύσκολο να προσεγγιστεί με δισδιάστατες αναπαραστάσεις (σχολικό βιβλίο). Έτσι, αποφασίστηκε να προσεγγιστεί με διαθεματική προσέγγιση μέσα στο εργαστήριο πληροφορικής κατά τις ώρες διδασκαλίας

του μαθήματος ΤΠΕ. Ακόμη, αποφασίστηκε να προσεγγιστεί σε όσο γίνεται «πραγματικό χρόνο». Αφορμή για τη διεξαγωγή των τριών διδασκαλιών αποτέλεσαν τα σχετικά google-doodles της φθινοπωρινής ισημερίας 2015, του χειμερινού ηλιοστασίου 2015 και της εαρινής ισημερίας 2016.

Τα παιδιά, στην πρώτη εργαστηριακή συνάντηση μετά την κάθε μια από τις προαναφερθείσες μέρες καλούνταν να δουν το doodle της ημέρας εκείνης και να το συζητήσουν. Η αργία της 25^{ης} Μαρτίου και οι διακοπές των Χριστουγέννων είχαν ως αποτέλεσμα την απομάκρυνση της πραγματοποίησης της άσκησης από την ημερομηνία των φαινομένων του χειμερινού ηλιοστασίου και της εαρινής ισημερίας. Η πρώτη φάση λειτούργησε ως εισαγωγή που άφησε τα παιδιά να εκφράσουν αντιλήψεις τους και τα συναισθήματα τους για την εναλλαγή των εποχών. Η δεύτερη φάση αποσκοπούσε στην μελέτη των φαινομένων μέσω τρισδιάστατων αλληλεπιδραστικών αναπαραστάσεων. Η τρίτη φάση, έδινε τη δυνατότητα να διερευνήσουν ξανά τα φαινόμενα αλλά και να εκφραστούν.

Αξιολόγηση: Τα παιδιά δυσκολεύτηκαν στην ανάγνωση των κινούμενων αλληλεπιδραστικών αναπαραστάσεων (στην δεύτερη φάση διεξαγωγής) γι αυτό και δόθηκαν 5 ώρες από το μάθημα των ΤΠΕ. Βασικά εμπόδια αποτέλεσαν η γλώσσα (Αγγλικά) των αναπαραστάσεων, οι εναλλακτικές αντιλήψεις που τα παιδιά εξέφρασαν και στη συζήτηση που προηγήθηκε της εξερεύνησης των αναπαραστάσεων, και η φύση του φαινομένου (απαιτεί κατανόηση του τρισδιάστατου χώρου). Οι εργασίες των παιδιών παρουσιάζουν αρκετές αδυναμίες στην κατανόηση των φαινομένων, αφέθηκαν όμως αυθεντικές χωρίς επεμβάσεις από τους δασκάλους. Κατά τη διάρκεια της παρουσίας των εργασιών, έγινε συζήτηση με σκοπό να αντιμετωπιστούν κατά το δυνατόν οι αδυναμίες αυτές.

39) Διαθεματική διδασκαλία (Ιανουάριος/Φεβρουάριος 2016), τμήμα Β3 (5 ώρες): «Η πολυπλοκότητα στη φύση – Μελέτη μοντέλων στη NetLogo», Πληροφορική – Περιβαλλοντική εκπαίδευση, από τις διδάσκουσες Στούμπα Αρτεμής (ΠΕ 19) και Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και το διδάσκοντα Χαλκίδη Άνθιμο (ΠΕ 19).

Περίληψη: Σε αυτή την εργασία οι μαθητές μελέτησαν με την αξιοποίηση μοντέλων στο διαδραστικό περιβάλλον της NetLogo (πολυπρακτορικό προγραμματιστικό περιβάλλον) βασικές έννοιες πολυπλοκότητας (complexity) στη φύση. Οι μαθητές εργάστηκαν χωρισμένοι σε έξι ομάδες 2-3 ατόμων, με χρήση φύλλων εργασίας στηριγμένων σε προσέγγιση καθοδηγούμενης ανακάλυψης/διερεύνησης. Τα φύλλα εργασίας διαμορφώθηκαν σε συνεργασία με ερευνητές του «Εργαστηρίου Διδακτικής & Επιστημολογίας Φυσικών Επιστημών και Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας» του ΕΚΠΑ. Οι μαθητές μετά την ολοκλήρωση όλων των δραστηριοτήτων, συμπλήρωσαν φόρμα ανατροφοδότησης - αξιολόγησης της διδακτικής παρέμβασης. Μια

εβδομάδα μετά την ολοκλήρωση οι μαθητές αξιολογήθηκαν για να ανιχνευτεί η παραμένουσα γνώση από την διαδικασία. Τέλος, μια ομάδα μαθητών παρουσίασε με προφορική εισήγηση την εμπειρία τους αυτή στη 2^η ημερίδα «Καλές πρακτικές Πληροφορικής στην Τάξη» (Απρίλιος 2016).

Αξιολόγηση: Οι εκπαιδευτικοί με βάση τις επιτόπιες παρατηρήσεις αξιολόγησαν θετικά την εμπειρία των μαθητών. Αυτοί εργάστηκαν μεθοδικά, με αξιοπρόσεκτη συνεργασία και με πολύ εστιασμένη προσοχή. Από τα αποτελέσματα της φόρμας ανατροφοδότησης φάνηκε και η θετική στάση των μαθητών ως προς διάφορους άξονες από την εμπειρία της συγκεκριμένης διδακτικής παρέμβασης. Θετικά ήταν εν γένει και τα αποτελέσματα από τον έλεγχο της παραμένουσας γνώσης.

40) Διαθεματική διδασκαλία (Οκτώβριος/Δεκέμβριος 2015, Ιανουάριος 2016), τμήματα Γ5 και Γ6 (6 ώρες): «Περιβαλλοντικά μοντέλα», Πληροφορική– Περιβαλλοντική εκπαίδευση, από τις διδάσκουσες Στούμπα Αρτεμής (ΠΕ 19) και Δημουλά Ευαγγελία (ΠΕ 19).

Περίληψη: Στο πλαίσιο της διάχυσης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος, οι μαθητές κλήθηκαν να πειραματιστούν αρχικά με και κατόπιν να τροποποιήσουν έτοιμα μοντέλα επεμβαίνοντας στον κώδικα και το σχεδιασμό τους. Η προσπάθεια ξεκίνησε την εβδομάδα της Πληροφορικής που συνέπεσε με την εβδομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (12-16 Οκτωβρίου). Συνεχίστηκε με την ευκαιρία του εορτασμού της «ώρας του κώδικα» (6-13 Δεκεμβρίου).

Αξιολόγηση: Η διδακτική αυτή προσέγγιση έδωσε τη δυνατότητα να διδαχθούν έννοιες και δεξιότητες προγραμματισμού σε ένα αυθεντικό πλαίσιο. Η πληροφορική έδωσε τη δυνατότητα να προβληματιστούν οι μαθητές πάνω στην έννοια του «μοντέλου» το ρόλο του στη μελέτη των περιβαλλοντικών ζητημάτων τις δυνατότητες αλλά και τους περιορισμούς που η χρήση μοντέλων περικλείει.

41) Διαθεματική διδασκαλία (Δεκέμβριος 2015, Ιανουάριος 2016), τμήματα Γ5 και Γ6 (6 ώρες): «Από πού έρχεται το νερό». Περιβαλλοντική εκπαίδευση – Πληροφορική, από τις διδάσκουσες Στούμπα Αρτεμής (ΠΕ 19) και Δημουλά Ευαγγελία (ΠΕ 19).

Περίληψη: Στο πλαίσιο της διάχυσης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος, οι μαθητές καταρχήν κλήθηκαν να εκφράσουν τις ιδέες τους για την προέλευση του νερού που καταναλώνουμε στην Αθήνα (σημειώνοντας τον χάρτη). Κατόπιν να ανακαλύψουν μέσα από την σελίδα της ΕΥΔΑΠ και με την χρήση του λογιστικού φύλου τη διαθεσιμότητα του νερού των

τελευταίων δεκαετιών. Να παρατηρήσουν την διακύμανση της διαθεσιμότητας στους ταμειυτήρες τους διαφορετικούς μήνες του ίδιου χρόνου αλλά και στις διαφορετικές χρονιές. Ακόμη να συσχετίσουν την ιστορία της κατασκευής των μεγάλων έργων με τις διακυμάνσεις αυτές. Τέλος να θυμηθούν την έννοια της λεκάνης απορροής (από τη Γεωγραφία της Α Γυμνασίου και του υδρολογικού κύκλου) και να προβληματιστούν για τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει η μεταφορά του νερού από τη δυτική Ελλάδα στην πρωτεύουσα.

Αξιολόγηση: Η διδακτική αυτή προσέγγιση έδωσε τη δυνατότητα να διδαχθούν έννοιες και δεξιότητες για το λογιστικό φύλλο σε ένα αυθεντικό πλαίσιο. Το διαδίκτυο και το λογιστικό φύλλο όπως και το drive έδωσε τη δυνατότητα γρήγορης πρόσβασης επεξεργασίας και κοινοποίησης (διαμοιρασμού) της πληροφορίας ώστε να ξεκινήσει ο προβληματισμός για το πραγματικό περιβαλλοντικό ζήτημα.

42) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος/Απρίλιος 2016), τμήμα Β2 (6 ώρες): «Δημιουργία βίντεο με αφορμή τη ραψωδία Ζ΄ της Ιλιάδας», Πληροφορική – Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, από το διδάσκοντα Χαλκίδη Άνθιμο και τις διδάσκουσες Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και Κλημεντιώτη Νατάσα (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης των μαθημάτων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και της Πληροφορικής, οι μαθητές εργαζόμενοι σε ομάδες 2-3 ατόμων κλήθηκαν να δημιουργήσουν ιστορίες – βίντεο παίρνοντας αφορμή από το διάλογο του Έκτορα με την Ανδρομάχη στη ραψωδία Ζ΄ της Ιλιάδας και χρησιμοποιώντας εργαλεία και εφαρμογές πληροφορικής. Δόθηκαν γενικές οδηγίες στο φύλλο εργασίας, σχετικά με τη θεματική που θα χρησιμοποιούσαν. Ο τελικός στόχος ήταν η δημιουργία ενιαίου συλλογικού έργου ως συλλογή από τις επιμέρους δημιουργίες.

Οι μαθητές προβληματίστηκαν σχετικά με τις συνέπειες του πολέμου και την έννοια του καθήκοντος στη ζωή μας και στη συνέχεια αξιοποίησαν την υποδομή της η-τάξης στο μάθημα Πληροφορικής του τμήματός τους, στο οποίο εργάζονται όλοι ως μέλη και δημιούργησαν βίντεο χρησιμοποιώντας ως βάση υλικό που είχαν οργανώσει στο powerpoint. Αρκετές από τις ομάδες αναγκάστηκαν να εμπλακούν και στη χρήση άλλων εργαλείων (π.χ. επεξεργασίας εικόνας). Οι ιστορίες-βίντεο αναρτήθηκαν από τους εκπαιδευτικούς στην ασφαλή περιοχή για βίντεο του Πανεληνίου Σχολικού Δικτύου, μέσω της αντίστοιχης υπηρεσίας. Η συλλογή με τις 12 ιστορίες – βίντεο που δημιούργησαν οι ισάριθμες ομάδες των μαθητών που εργάστηκαν στο εργαστήριο Πληροφορικής φιλοξενούνται στο περιβάλλον της η-τάξης.

Αξιολόγηση: Η παραπάνω διαθεματική διδασκαλία αξιολογήθηκε θετικά από τους συμμετέχοντες μαθητές και εκπαιδευτικούς, καθώς παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές εργάστηκαν πολύ δημιουργικά με ιδιαίτερη

προθυμία και υπήρξε εξαιρετική συνεργασία ανάμεσα στα μέλη των ομάδων, με αποτέλεσμα την επίτευξη των στόχων τους. Επιπλέον ανιχνεύτηκαν αρκετά στοιχεία που δείχνουν την εμπλοκή προσωπικών στοιχείων, σκέψεων, απόψεων και βιωμάτων των μαθητών στις ιστορίες που δημιούργησαν.

43) Διαθεματική διδασκαλία (Ιανουάριος/Φεβρουάριος 2016), τμήμα B5 (4 ώρες): «Δημιουργία ψηφιακού κόμικ με αφορμή τη Ραψωδία Α΄ της Ιλιάδας», Πληροφορική – Αρχαία Ελληνική Γραμματεία, από το διδάσκοντα Χαλκίδη Ανθιμο και τις διδάσκουσες Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και Κλημεντιώτη Νατάσα (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στο πλαίσιο της διαθεματικής προσέγγισης των μαθημάτων της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και της Πληροφορικής, οι μαθητές κλήθηκαν να δημιουργήσουν σε ομάδες 2-3 ατόμων ιστορίες-κόμικς παίρνοντας αφορμή την οργή του Αχιλλέα στη ραψωδία Α΄ της Ιλιάδας και χρησιμοποιώντας εργαλεία και εφαρμογές πληροφορικής. Δόθηκαν γενικές οδηγίες στο φύλλο εργασίας, σχετικά με τη θεματική και τη χρήση του εργαλείου που θα χρησιμοποιούσαν. Ο τελικός στόχος ήταν η δημιουργία ενός ενιαίου συλλογικού έργου. Οι μαθητές με αφορμή την οργή του Αχιλλέα προβληματίστηκαν σχετικά με το θυμό και τις συνέπειές του καθώς και το ρόλο του μεσολαβητή σε έναν διαπληκτισμό. Στη συνέχεια αξιοποίησαν την υποδομή της η-τάξης στο μάθημα της Πληροφορικής του τμήματός τους, στο οποίο εργάζονται όλοι ως μέλη, και δημιούργησαν ψηφιακό κόμικ χρησιμοποιώντας ένα εργαλείο του web2.0, το pixton. Η συλλογή με τις 12 ιστορίες-κόμικς που δημιούργησαν οι ισάριθμες ομάδες των μαθητών που εργάστηκαν στο εργαστήριο Πληροφορικής φιλοξενούνται στο περιβάλλον της η-τάξης.

Αξιολόγηση: Η παραπάνω διδασκαλία αξιολογήθηκε θετικά από τους συμμετέχοντες μαθητές και εκπαιδευτικούς, καθώς παρατηρήθηκε ότι οι μαθητές εργάστηκαν πολύ δημιουργικά με ικανοποιητική όρεξη και υπήρξε εξαιρετική συνεργασία ανάμεσα στα μέλη των ομάδων, με αποτέλεσμα την επίτευξη των στόχων τους. Επιπλέον, ανιχνεύτηκαν αρκετά στοιχεία που δείχνουν την εμπλοκή προσωπικών στοιχείων, σκέψεων, απόψεων και βιωμάτων των μαθητών στις ιστορίες που δημιούργησαν.

44) Διαθεματική διδασκαλία (Οκτώβριος/Νοέμβριος 2015), τμήμα B1 (6 ώρες): «Γράφουμε παραμύθια», Πληροφορική – Λογοτεχνία, από το διδάσκοντα Χαλκίδη Ανθιμο και τις διδάσκουσες Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και Παπαδοπούλου Ουρανία (ΠΕ 02).

Περίληψη: Στη θεματική ενότητα της Λογοτεχνίας "Πορτραίτα εφήβων", οι μαθητές συμμετείχαν σε project με θέμα "Μαγικά παραμύθια ενηλικίωσης". Με αφορμή το λαϊκό παραμύθι "Ο Δεκατρός" ,

ασχολήθηκαν με τη δομο-λειτουργική ανάλυση των παραμυθιών κατά τον V. Propp. Στη συνέχεια, στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου χωρισμένοι σε έξι ομάδες, έγραψαν συνεργατικά τα δικά τους "παραμύθια ενηλικίωσης", χρησιμοποιώντας ως οδηγό τις εικονογραφημένες κάρτες του V. Propp. (απλοποιημένες από τον Τζάνι Ροντάρι στη *Γραμματική της Φαντασίας*, εκδ. Μεταίχμιο, σελ. 91-100) για τις λειτουργίες του παραμυθιού, σε περιβάλλον google docs και αρχεία power point. Στόχοι της δραστηριότητας ήταν οι μαθητές: να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή αφηγηματικού λόγου, να δημιουργήσουν πολυτροπικά κείμενα ενσωματώνοντας σε αυτά εικονογράφηση, να εμπεδώσουν την αφηγηματική δομή του παραμυθιού, να εξοικειωθούν με τα εργαλεία του google docs: ομαδική συγγραφή, μορφοποίηση και διόρθωση κειμένου (συγχρονική και ασύγχρονη), να ακολουθήσουν συγκεκριμένες οδηγίες-βήματα τόσο για τη συγγραφή όσο και για τη διόρθωση και την τελική μορφοποίηση των κειμένων, να παρουσιάσουν τα παραμύθια τους στην τάξη και να αυτοαξιολογήσουν την εργασία τους.

Αξιολόγηση: Η διδασκαλία κρίνεται επιτυχής ως προς την επίτευξη των στόχων της. Οι μαθητές εκφράστηκαν δημιουργικά μέσα στο αφηγηματικό πλαίσιο του παραμυθιού, έγραψαν και εικονογράφησαν ενδιαφέρουσες και χαρακτηριστικές των προβληματισμών της ηλικίας τους ιστορίες (προσεχώς στο <http://ouraniar.blogspot.gr/>). Δυσκολίες παρουσιάστηκαν στο συντονισμό μεταξύ των μελών σε ορισμένες ομάδες καθώς και στην ηλεκτρονική διαχείριση των κειμένων, ιδιαίτερα σε ομάδες που θέλησαν να παρακάμψουν τις συγκεκριμένες οδηγίες-βήματα.

45) Διαθεματική διδασκαλία (Οκτώβριος/Νοέμβριος 2015), τμήμα Β6 (6 ώρες): «Ποιος ήταν ο Αίσωπος;», Πληροφορική – Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, από το διδάσκοντα Χαλκίδη Άνθιμο και τις διδάσκουσες Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και Σκαρτσή Ξένη (ΠΕ 02).

Περίληψη: Οι μαθητές συγκέντρωσαν χωρισμένοι σε ομάδες, με ιστοεξερεύνηση κατά κύριο λόγο και με πολύ περιορισμένη χρήση έντυπων πηγών (σε ηλεκτρονική μορφή), πληροφορίες για τη ζωή και την προσωπικότητα του Αισώπου, τους αίσωπειους μύθους και τα χαρακτηριστικά τους, τη σημασία και την επίδρασή τους διαχρονικά. Συνέταξαν δομημένα κείμενα με βάση δοσμένα ερωτηματολόγια και φράσεις-οδηγούς που τα βοήθησαν να καλύψουν τις βασικές παραμέτρους των ζητούμενων της εργασίας τους. Κατά το σχεδιασμό των φύλλων εργασίας έγινε προσπάθεια οι ιστοσελίδες που δόθηκαν ως πηγές να είναι οι απολύτως απαραίτητες, με αλληλοσυμπλήρωση των πληροφοριών, χωρίς επικαλύψεις μεταξύ τους. Επιλέχθηκε η καθοδηγούμενη σύνταξη κειμένων με ερωτηματολόγιο ώστε οι μαθητές να ασκηθούν στην παραγωγή δομημένου και συνεκτικού κειμένου και να αποσοβηθεί ο κίνδυνος της στείρας αντιγραφής από τις διαδικτυακές κυρίως πηγές. Επίσης όπου ήταν δυνατόν τους ζητήθηκε να εντάξουν

δοσμένες φράσεις στο κείμενό τους για τους ίδιους λόγους, οι οποίες τους καθοδηγούσαν επιπλέον να προσέξουν λιγότερο εύκολες και προφανείς πλευρές του θέματος, και τους εισήγαν σε μια επιστημονικότερη χρήση του λόγου. Παράλληλα οι μαθητές χρησιμοποίησαν και ασκήθηκαν έμπρακτα στη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών web2.0 (eclass, livebinder κλπ).

Αξιολόγηση: Αρχικά, ιδιαίτερα θετικό θεωρείται πως οι μαθητές ερευνήσαν και εξοικειώθηκαν με τη ζωή και το έργο μιας κεντρικής φυσιογνομίας της ΑΕ Γραμματείας, και ασκήθηκαν στην έρευνα και τη συλλογή πληροφοριών. Ήταν η πρώτη διδακτική παρέμβαση στην τάξη μέσω μιας μορφής ιστοεξερεύνησης στο διδακτικό αντικείμενο, και τα τελικά κείμενα των ομάδων ήσαν σε γενικό βαθμό αρκετά ικανοποιητικά ως προς την πληρότητα, τη δόμηση και τη συνοχή των κειμένων, με μικρές διαφοροποιήσεις μεταξύ των ομάδων. Θετικό θεωρείται πως οι μαθητές δούλεψαν σε μεγάλο βαθμό ομαδικά και εκτός διδακτικής αίθουσας. Στα αρνητικά εντάσσεται πως δεν αξιοποίησαν το ίδιο τις έντυπες με τις ηλεκτρονικές πηγές, με την αιτιολογία πως ήσαν πιο «δύσκολες», παρότι ήσαν απόλυτα, κατά την κρίση της διδάσκουσας στη δυναμική του τμήματος. Το ίδιο συνέβη και με τις φράσεις-οδηγούς, τις οποίες δεν χρησιμοποίησαν όλες οι ομάδες. Τα αποτελέσματα αυτά μπορεί να ερμηνευτεί ότι δείχνουν τις αρνητικές συνέπειες από τη χρήση του διαδικτύου στην εκπόνηση εργασιών και την αδυναμία στην παραγωγή δομημένου δοκιμακού λόγου ακόμα και σε τμήμα με πολύ ικανοποιητική απόδοση γενικά. Γενικότερα αναδεικνύεται η ανάγκη εξαιρετικά προσεγμένου σχεδιασμού σε ανάλογες περιπτώσεις.

46) Διαθεματική διδασκαλία (Μάρτιος 2016), τμήματα Β3 και Β4 (από 2 ώρες): «Προσομοιώσεις – άτομα και ιόντα», Πληροφορική – Χημεία, από το διδάσκοντα Χαλκίδη Άνθιμο και τις διδάσκουσες Κονταξή Μαρία (ΠΕ 19) και Γκίτζια Βίκυ (ΠΕ 04.02).

Περίληψη: Οι μαθητές στο εργαστήριο της πληροφορικής αρχικά παρακολούθησαν μια σύντομη εισαγωγή στην έννοια των προσομοιώσεων. Ακολούθως εργαζόμενοι σε ομάδες διερεύνησαν και χρησιμοποίησαν την προσομοίωση PhET Colorado με τίτλο «Κατασκεύασε ένα άτομο». Καθοδηγούμενοι από κατάλληλο Φύλλο Εργασίας εκτέλεσαν στην προσομοίωση δραστηριότητες με στόχο να διερευνήσουν τη δομή και τον συμβολισμό των ατόμων και των ιόντων. Παράλληλα, συμπλήρωσαν αντίστοιχα πεδία στο Φύλλο Εργασίας. Στο τέλος, απάντησαν σε ερωτήσεις κατανόησης. Έπειτα και αφού είχαν εμπεδώσει τις έννοιες άτομο-ιόν κλπ., είδαν ανάλογη πρωτότυπη προσομοίωση (ανοιχτής δομής) δημιουργημένη στο excel και εργάστηκαν με αυτή ακολουθώντας ένα δεύτερο Φύλλο Εργασίας. Παράλληλα με τους γνωστικούς στόχους του μαθήματος της Χημείας, επιδιώχθηκε η επανάληψη και επέκταση σε λειτουργίες λογιστικού φύλλου (διαμόρφωση, συναρτήσεις κλπ.), καθώς και

η προεργασία για έννοιες προγραμματισμού (μεταβλητές, εκτέλεση υπό συνθήκη, φώλιασμα εντολών, κλπ.). Με την ολοκλήρωση ανέβασαν τα συμπληρωμένα Φύλλα Εργασίας στο e-class.

Αξιολόγηση: Από τη διαδικασία αξιολόγησης – ανατροφοδότησης προέκυψε ότι οι μαθητές είχαν θετική προσέγγιση προς τη διαδικασία. Αναγνώρισαν τη σημασία της και παράλληλα εργάστηκαν ευχάριστα.

Αρκετοί δεν ολοκλήρωσαν το 2^ο φύλλο εργασίας (excel). Φάνηκε ότι απαιτείται περισσότερος χρόνος για την ολοκλήρωση όλης της διαδικασίας.

47) Διαθεματική διδασκαλία (Δεκέμβριος 2015), όλα τα τμήματα της Β και της Γ (2 ώρες): «Καλά Χριστούγεννα», “Joyeux Noel”, “Frohe Weihnachten”, Θρησκευτικά - Γαλλική Γλώσσα - Γερμανική Γλώσσα, από τις διδάσκουσες Μητσοπούλου Ευτυχία (ΠΕ 01), Μανούσου Φραγκίσκη (ΠΕ 05), Πατεράκη Όλγα (ΠΕ 05), Παυλάκη Ερμιόνη (ΠΕ 07) και Μαρματσούρη Ειρήνη (ΠΕ 05).

Περίληψη: Με βάση τον εορτασμό των Χριστουγέννων και την 7η Δ.Ε. του βιβλίου Θρησκευτικών της Β' Γυμνασίου διενεργήθηκε μία διαθεματική δραστηριότητα η οποία περιλάμβανε δύο στάδια: Προβλήθηκε στους μαθητές η γαλλογερμανική ταινία “Joyeux Noel” και στη συνέχεια ακολούθησε συζήτηση και συμπλήρωση φύλλων εργασίας στα Θρησκευτικά, στα Γαλλικά και στα Γερμανικά και εργασία σε ομάδες. Σκοπός ήταν οι μαθητές να αντιληφθούν το πραγματικό νόημα των Χριστουγέννων, να αποκτήσουν ιστορικές γνώσεις για ένα γεγονός το οποίο συνέβη κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, να συνειδητοποιήσουν ότι οι διαφορετικές θρησκείες, γλώσσες και πολιτισμοί είναι δυνατό να ενώσουν τους λαούς και να προβληματιστούν για τους αγώνες των λαών για ειρήνη. Η επαφή των μαθητών με τον πολιτισμό, τα ήθη και έθιμα γερμανόφωνων και γαλλόφωνων χωρών, συνέβαλε στη διαμόρφωση πολυπολιτισμικής συνείδησης των μαθητών. Η διαδικασία της μάθησης έγινε ποιο συμμετοχική με δραστηριότητες που ενίσχυσαν τη βιωματική μάθηση.

Η παιδαγωγική αξιοποίηση της ταινίας “Joyeux Noel” ενεθάρρυνε τους μαθητές να εργασθούν ομαδικά, να αυτενεργήσουν (φύλλα εργασίας), να αναπτύξουν κριτική σκέψη (συζήτηση, σύγκριση με ελληνικά θρησκευτικά έθιμα) και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους, ιδιαίτερα στην επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας.

Αξιολόγηση: Οι μαθητές κατανόησαν ιστορικές πτυχές του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με την ειρήνη, το ρατσισμό, καθώς και του πνεύματος των Χριστουγέννων.

Η θετική αξιολόγηση της διαθεματικής από τους μαθητές στις επιμέρους εκπαιδευτικές πρακτικές, μας ενεθάρρυνε να συνεχίσουμε τη συνεργασία, να βελτιώσουμε και να διευρύνουμε την εκπαιδευτική διαδικασία και σε άλλες θεματικές ενότητες.

CLIL

48) Διαθεματική προσέγγιση της Ιστορίας μέσω της Αγγλικής Γλώσσας με βάση τη μέθοδο CLIL (Όλη τη σχολική χρονιά με παρεμβάσεις σε διάφορα σημεία του σχολικού εγχειριδίου της Ιστορίας), τμήματα Γ1 και Γ5, Αγγλικά – Ιστορία, από τη διδάσκουσα Ξανθάκου Λένα (ΠΕ 06).

Περίληψη: Όλη τη σχολική χρονιά σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν μαθήματα στην Αγγλική γλώσσα διευρύνοντας το υλικό της Ιστορίας της Γ΄ Γυμνασίου με βάση τα σημεία που η εκπαιδευτικός έκρινε ότι ήθελε να διευρύνει και τα σημεία που οι μαθητές θα ήθελαν να διερευνήσουν. Αξιοποιήθηκαν πολυτροπικά κείμενα και επικαιροποιημένο υλικό από ποικίλες πηγές, προκειμένου οι μαθητές να διερευνήσουν ιστορικές πηγές και διαδικτυακά αρχεία ώστε να κατανοήσουν τα ιστορικά φαινόμενα αναπτύσσοντας κριτική σκέψη και γόνιμο διάλογο. Ενδεικτικά παρατίθενται οι ενότητες που καλύφθηκαν: Διαφωτισμός και η εκπρόσωποί του (Οκτώβριος 2015), Αμερικάνικη Επανάσταση (Δεκέμβριος 2015), Γαλλική Επανάσταση (Ιανουάριος 2016), Βιομηχανική Επανάσταση (Σεπτέμβριος 2015), Τριγωνικό Εμπόριο/ Εμπόριο σκλάβων (Φεβρουάριος 2016).

Αξιολόγηση: Η εφαρμογή της μεθόδου CLIL κρίθηκε επιτυχημένη καθώς ενέπλεξε ενεργά τους μαθητές στη μαθησιακή διεργασία ενισχύοντας τα κίνητρα των μαθητών για μάθηση. Καθώς τα τμήματα ήταν ανομοιογενή (μαθητές με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας στα Αγγλικά και από διαφορετικά τμήματα κορμού), δεν υπήρχε η ίδια συστηματικότητα και συνέπεια εφαρμογής της μεθόδου (όλοι οι μαθητές δεν είχαν διδαχθεί τα ίδια πράγματα και με την ίδια σειρά), γεγονός που υποδηλώνει την ανάγκη εφαρμογής της μεθόδου στο μάθημα της Ιστορίας σε τμήματα ίδια με αυτά της διδασκαλίας του κορμού ή σε τμήματα που διδάσκονται Ιστορία από τον/την ίδια εκπαιδευτικό.

49) Διαθεματική προσέγγιση της Λογοτεχνίας μέσω της Αγγλικής Γλώσσας με βάση τη μέθοδο CLIL (Φεβρουάριος/Μάρτιος 2016), τμήμα Β1 (10 ώρες), Αγγλικά – Λογοτεχνία (3η

θεματική ενότητα πιλοτικού προγράμματος: Θέατρο), από τις διδάσκουσες Κυνηγού Ιωάννα (ΠΕ 06) και Παπαδοπούλου Ουρανία.

Περίληψη: Στόχοι της συγκεκριμένης διαθεματικής προσέγγισης ήταν, οι μαθητές: να γνωρίσουν στοιχεία του Ελισαβετιανού Θεάτρου και να εντάξουν τη δραματολογία του Σαίξπηρ στο ιστορικό της πλαίσιο, να ασχοληθούν με το έργο *Ρωμαίος και Ιουλιέτα* στο σύνολό του, να αναγνώσουν αποσπάσματα στην τάξη και να τα αναλύσουν, να συγκρίνουν διαφορετικές μορφές δραματοποίησης του έργου, να διερευνήσουν την έννοια του *κλασικού* στη δραματική τέχνη, να αναπτύξουν τις γλωσσικές δεξιότητές τους στην αγγλική γλώσσα. Οι μαθητές επεξεργάστηκαν υλικό για το ιστορικό πλαίσιο, το ελισαβετιανό θέατρο και τη βιογραφία του Σαίξπηρ, παρακολούθησαν ντοκυμαντέρ για το Globe Theater και αποσπάσματα από την ταινία "Shakespeare in Love" (χωρίς υπότιτλους). Σχολίασαν "διάσημες" φράσεις του έργου, από το πρωτότυπο. Διάβασαν στην τάξη τις σκηνές, (μτφρ. Ε. Μπελιέ): Πρόλογος (και στο πρωτότυπο), Πράξη 1η Σκηνή 3, Πράξη 2η Σκηνή 2, Πράξη 3η Σκηνή 1, και τις παρακολούθησαν σε τρεις διαφορετικές κινηματογραφικές εκδοχές: BBC 1976, F. Jeffirelli 1968, B. Luhrmann 1996 (χωρίς υπότιτλους). Παρακολούθησαν την τελική σκηνή του έργου σε 2 διαφορετικές χορογραφίες: Kenneth MacMillan-Les ballets de Monte Carlo 1996, Angelin Preljocaj-Lyon Opera Ballet 1990, σε μουσική S. Prokofiev. Συζήτησαν (στα αγγλικά) μέσω skype με τον Daniel Zappi, (Oxford Theater Group), ειδικευμένο στη διδασκαλία του Σαίξπηρ σε σχολεία.

Αξιολόγηση: Η μη ακαδημαϊκή, αλλά μέσω της θεατρικής, κινηματογραφικής, μουσικής και χορευτικής δραματοποίησης, προσέγγιση του έργου του Σαίξπηρ είχε εξαιρετικά διδακτικά αποτελέσματα, πράγμα που αποτυπώθηκε, αφενός, στις εργασίες ελεύθερης ανάπτυξης και τη γενικότερη ενεργοποίηση των μαθητών και, αφετέρου, στις γλωσσικές τους δεξιότητες στα αγγλικά, καθώς ήρθαν σε επαφή με το κλασικό κείμενο σε μια οικεία γι' αυτούς μορφή, το κατανόησαν, εκφράστηκαν προφορικά και γραπτά γι' αυτό, και είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με φυσικό ομιλητή της γλώσσας.

Η διδασκαλία κρίνεται απολύτως επιτυχής.